

40-41-42-43

Handelingen

44-45-46-47

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van maart 1991

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

AUTO- EN MOTOSPORT

BEGROTINGEN

BPA'S EN HET GEBRUIK VAN OPEN RUIMTEN

DOPINGBESTRIJDING EN ALGEMENE GEZONDHEIDSASPECTEN
BIJ SPORTBEOEFENING

INTERPELLATIES

INVESTERINGSFONDS

LEERACHTERSTAND VAN MIGRANTENKINDEREN

MEDISCH VERANTWOORDE SPORTBEOEFENING

RECHTSPOSITIE ONDERWIJSPERSONEEL

REGIONALE LUCHTHAVENS VLAANDEREN

RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDEBOUW

STATUUT BRT

TOEKOMST LIMBURGSE MIJNGEBOUWEN

Inhoud

Nr. 40 **Dinsdag 5 maart 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1357

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1357

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1357

Samenwerkingsakkoord

Indiening en verwijzing, blz. 1357

Verslagen

Indiening, blz. 1357

In eerste lezing aangenomen artikelen

Indiening en verwijzing, blz. 1358

Aanvullende verslagen

Indiening, blz. 1358

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1358

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1358

Beideidsbrief Regionale luchthavens Vlaanderen — Aanzet tot een Vlaams luchtvaartbeleid

— 341 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1358

Spreker : de heer H. Candries

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1359

Beideidsbrief Regionale luchthavens Vlaanderen — Aanzet tot een Vlaams luchtvaartbeleid

— 341 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Bespreking (Voortzetting), blz. 1359

Sprekers : de heer H. De Croo, W. Content

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bijzondere plannen van aanleg en het beleid tot behoud van open ruimten, blz. 1363

Sprekers : Mevrouw M. Vogels, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 1368

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de actualisering van het eertijds gesloten zogenaamde Toekomstcontract, blz. 1368

Ingetrokken

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de toekomst van de Limburgse mijngebouwen, blz. 1368

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, mevrouw F. Brepoels, Minister L. Waltmiel

Motie van aanbeveling, blz. 1373

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de toekenningen van vergunningen voor het organiseren van oefenritten en wedstrijden voor de auto- en motosport, blz. 1373

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. Timmermans, J. Caudron, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1379

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1379

Nr. 41 **Dinsdag 5 maart 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1381

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het niet-verlengen van exploitatievergunningen van lang bestaande KMO-bedrijven, blz. 1381

Verdaagd

Beideidsbrief Regionale luchthavens Vlaanderen — Aanzet tot een Vlaams luchtvaartbeleid

— 341 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Bespreking (Voortzetting), blz. 1381

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, mevrouw M. Tyberghien-vandenbusche, de heren W. Verreycken, H. Candries, P. Dumez, mevrouw M. Vogels, de heren L. Hancké, M. Schoeters, Minister J. Sauwens, A. Denys

Motie van aanbeveling, blz. 1406

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1406

Nr. 42 **Woensdag 6 maart 1991**

Berichten van verhindering, blz. 1407

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer F. Aerts tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de recentelijk georganiseerde Studie-informatiedagen SID-IN Limburg in Genk, blz. 1407

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de financiële toestand van de centra voor basiseducatie, blz. 1407

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de toekenning van maaltijdcheques als eindejaarspremie in het onderwijs, blz. 1408

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de verplichtingen van de gemeenten inzake de sociale zekerheid met betrekking tot de volkstelling, blz. 1409

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het storten van slib uit de Beneden-Schelde op de Linkerschelde-oever, blz. 1409

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de vaste oeververbinding over de Westerschelde, blz. 1411

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van beslissingen inzake de brug in Temse, blz. 1412

Actuele vraag van de heer H. De Loor tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de gevolgen van de deconcentratie van de administratie voor de Huisvesting, blz. 1412

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over lozingen van een bedrijf uit Zelzate in het kanaal Gent-Terneuzen, blz. 1413

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de milieuheffing op de uitvoer van afvalstoffen, blz. 1414

Ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies of de gemeenten worden gedaan — 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+ Errata) en 7 tot 10

Tweede lezing, blz. 1415

Spreker : de heer J. Pede

Hoofdelijke stemming, blz. 1416

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het

statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18
Tweede lezing, blz. 1417
Hoofdelijke stemming, blz. 1423

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1426

Bijlage

Vraag om uitleg
Commissie voor Welzijn en Gezondheid
Vraag om uitleg van de heer E. Van Varenbergh aan de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezondheid, over het taalgebruik door particuliere opvangzinnen, blz. 1427

Nr. 43 Dinsdag 19 maart 1991 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1431

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1431

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1431

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1432

Voorstel tot wijziging van het Reglement
Indiening en verwijzing, blz. 1432

Verslagen
Indiening, blz. 1432

Resolutie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie
Indiening en verwijzing, blz. 1432

Arrest van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1432

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1432

Schriftelijke vragen
Indiening, blz. 1432

Samenstelling van een Commissie
Wijziging onder de vaste leden, blz. 1433

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap — 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18
Hoofdelijke stemming, blz. 1433

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1983

— 12-B (1989-1990) — Nrs. 1 en 2
— 16-B (1989-1990) — Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)
Algemene bespreking, blz. 1435

Motie van orde

Verdaging van een agendapunt, blz. 1435
Spreker : de heer G. Janzegers

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1983 — 12-B (1989-1990) — Nrs. 1 en 2
— 16-B (1989-1990) — Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1435
Spreker : de heer H. Candries, verslaggever
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1436

Ontwerp van decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening — 448 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5
Voorstel van decreet van de heer R. Garcia C.S. houdende regeling van de dopingbestrijding en de algemene gezondheidsaspecten bij sportbeoefening — 455 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1440

Sprekers : mevrouw T. Merckx-Van Goq, verslaggever, Minister H. Weckx, de heren A. Denys, W. Peeters, J. Devolder, R. Garcia, J. Van Hecke, mevrouw L. Maximus, de heren J. Caudron, J. Van der Sande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1458

Nr. 44 Dinsdag 19 maart 1991 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1459

Ontwerp van decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening — 448 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1459

Sprekers : de heer W. Peeters, Minister H. Weckx
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1464
Sprekers : de heer A. Denys, Minister H. Weckx, de heren W. Peeters, L. Dierickx

Ontwerp van decreet tot aanvulling van artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw — 454 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1477
Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, Minister L. Waltmiel, de heer R. Van Hooland
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1478

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer L. Bril tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over politieke benoemingen in de Vlaamse administratie, blz. 1479

Sprekers : de heren L. Bril, R. Van Hooland, Minister G. Geens, de heer A. Denys

Interpellatie van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de opvang van de schoolgaande kinderen buiten de lesuren, blz. 1486

Sprekers : mevrouw M. De Meyer, mevrouw T. Merckx-Van Goey, Minister J. Lenssens, de heer W. Seeuws

Motie van aanbeveling, blz. 1492

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het niet-verlengen van exploitatievergunningen van lang bestaande KMO-bedrijven, blz. 1492

Sprekers : de heren F. Vermeiren, M. Capoen, Minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1497

Bijlagen

Vragen om uitleg
Commissie voor Openbare Werken en Vervoer
Vraag om uitleg van de heer C. Marchand tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de afwerking van de autosnelweg A18 tot en met de Franse grens en de door de Gemeenschapsminister aangekondigde beslissing ter zake in januari 1991, blz. 1500

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, in verband met de initiatieven die door de Minister werden genomen ter versterking van het Vlaams karakter van Voeren, blz. 1502

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van de heer W. De Vlieghe aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een verbrandingsoven voor huishoudelijk afval in Vlaams Brabant en de mogelijke alternatieven hiervoor, blz. 1506

Nr. 45 **Woensdag 20 maart 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1509

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector, blz. 1509

Sprekers : de heren J. Laverge, M. Capoen, S. De Clerck, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans, de heer R. Van Hooland

Moties van aanbeveling, blz. 1517

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de loodvergiftiging in de omgeving van de Metallurgie Hoboken, blz. 1517

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heer F. Cauwenberghs, Minister H. Weckx, Minister T. Kelchtermans, de heer L. Hancké

Motie van aanbeveling, blz. 1526

Interpellatie van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de bemerkingen van de Europese Commissie met betrekking tot het Kabeldecreet van 28 januari 1987 en de mogelijke machtiging van RTL 4 om toegang te krijgen tot de Vlaamse kabel, blz. 1526

Sprekers : de heren E. Van Rompuy, A. Denys, P. Chevalier, Minister P. Dewael, de heer A. De Beul

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1536

Nr. 46 **Woensdag 20 maart 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1537

Ontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs — 470 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Ontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde sycho-medische centra — 471 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6
Algemene bespreking, blz. 1537

Sprekers : de heer E. Baldewijns, verslaggever, de heer F. Sarens, verslaggever, Minister D. Coens, de heren W. Taelman, G. Janzegers, mevrouw A. Leysen, de heren R. Van Hooland, C. Moors

Ontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs — 470 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1554

Sprekers : de heer A. Laridon, Minister D. Coens, de heren G. Janzegers, E. Beysen, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heer E. Baldewijns

Ontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psyche-medisch-sociale centra — 471 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1579

Sprekers : de heer G. Janzegers, Minister D. Coens

Voorstel van resolutie van mevrouw A. Leysen, mevrouw M. De Meyer, de heren E. Beysen en H. Lauwers en mevrouw M. Vogels betreffende het wegwerken van de leerachterstand van migrantenkinderen — 476 (1990-1991) — Nr. 1

Bespreking, blz. 1599

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1599

Nr. 47 **Donderdag 21 maart 1991**

Berichten van verhindering, blz. 1601

Samenstelling van Commissies, blz. 1601

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de benoemingen in de Vlaamse administratie, blz. 1601

Actuele vraag van de heer S. De Clerck tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over het vastleggen van modaliteiten voor het Fonds voor Midden- en Oost-Europa, blz. 1603

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de cumulatie van de fiscale voordelen voor coördinatiecentra met expansiesteun voor bedrijven, blz. 1604

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer J. Lenssens, Ge-

meenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de gevolgen van de sluiting van bepaalde rusthuizen, blz. 1605

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de ecologische aspecten van het ERC-centrum in Limburg, blz. 1606

Actuele vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de weigering van de BRT om twee onuitgezonden programma's betreffende de repressie aan de Mediacommissie voor te leggen, blz. 1607

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer M. Desutter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over een mogelijke vakantiespreiding in het onderwijs, blz. 1608

Sprekers : de heren M. Desutter, E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van Instellingen van Openbaar Nut voor het begrotingsjaar 1983 — 12-B (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

16-B(1989-1990) — Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 1610

Ontwerp van decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening

— 448 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmen, blz. 1611

Spreker : de heer J. Devolder

Hoofdelijke stemming, blz. 1614

Sprekers : Minister H. Weckx, de heren A. Denys, W. Peeters, R. Garcia

Ontwerp van decreet tot aanvulling van artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw — 454 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1616

Sprekers : de heren W. Van Durme, J. Timmermans

Ontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs — 470 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Aangehouden stemmen, blz. 1617

Spreker : de heer G. Janzegers

Hoofdelijke stemming, blz. 1631

Sprekers : de heren G. Annemans, W. Taelman, R. Van Hooland, A. Laridon, G. Janzegers, E. Baldewijns, C. Moors

Ontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psyche-medisch-sociale centra — 471 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmen, blz. 1634

Hoofdelijke stemming, blz. 1636

Voorstel van resolutie van mevrouw A. Leysen, mevrouw M. De Meyer, de heren E. Beysen en H. Lauwers en mevrouw M. Vogels betreffende het wegwerken van de leerachterstand van migrantenkinderen — 476 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1637

Sprekers : de heren M. Didden, F. Dewinter, H. Lauwers, mevrouw M. Vogels, mevrouw M. De Meyer, de heer E. Beysen

Motie van aanbeveling van de heer H. De Croo tot besluit van de op 5 maart 1991 behandelde beleidsbrief Regionale lucht-havens Vlaanderen — Aanzet tot een Vlaams luchtvaartbeleid — 341 (1990-1991) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1640

Sprekers : de heren H. De Croo, W. Verreycken, L. Hancké, H. Van Dienderen

Motie van orde

Persoonlijk feit, blz. 1642

Motie van aanbeveling van de heer H. De Croo tot besluit van de op 5 maart 1991 behandelde beleidsbrief Regionale lucht-havens Vlaanderen — Aanzet tot een Vlaams luchtvaartbeleid — 341 (1990-1991) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming (Voortzetting), blz. 1642

Spreker : de heer F. Vermeiren

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 5 maart 1991 door de heer J. Cuyvers gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de tokenningen van vergunningen voor het

organiseren van oefenritten en wedstrijden voor de auto- en motosport — 463 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1643

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. Timmermans, A. Denys

Motie van aanbeveling van mevrouw M. Vogels c.s. tot besluit van de op 5 maart 1991 door mevrouw M. Vogels gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bijzondere plannen van aanleg en het beleid tot behoud van open ruimten — 464 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1644

Motie van aanbeveling van de heer H. Van Dienderen en mevrouw F. Brepoels tot besluit van de op 5 maart 1991 door de heer H. Van Dienderen gehouden interpellatie tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de toekomst van de Limburgse mijngebouwen — 467 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1645

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, mevrouw F. Brepoels

Actuele interpellaties (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van mevrouw M.

Vogels tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over recente verklaringen van de Minister over de werklozen en de sociale zekerheid Actuele interpellatie van de heer D. Van Mechelen tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over recente verklaringen van de Minister betreffende het probleem van de langdurige werkloosheid, blz. 1647

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heer D. Van Mechelen, mevrouw M. De Meyer, Minister R. De Wulf

Actuele interpellatie van de heer H. Lauwers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het voeren van een preventiebeleid inzake drugs- en alcoholmisbruik, blz. 1656

Sprekers : de heer H. Lauwers, Minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1660

Bijlagen

Vragen om uitleg

Commissie voor Onderwijs en Vorming Vraag om uitleg van de heer R. Garcia aan de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Hoger Rijksinstituut voor Paramedische Beroepen (HRIPB) van Jette, blz. 1664

Vraag om uitleg van de heer R. Deswaene aan de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de salarisschalen en de uurregeling van het paramedisch personeel in het buitengewoon onderwijs, blz. 1666

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— De vergadering wordt geopend om 10 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Buchmann, M. Mahieu, O. Van den Broeck, L. Vanhorenbeek, J. Verheyden ; gezondheidsredenen.

M. Colla, H. Suykerbuyk, J. Weyts ; buitenslands.

P. Deprez, A. Vreven ; ambtsverplichtingen.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Laverge tot de heer Theo Kelchtermans, Ge-

meenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector.

De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het economisch belang van de textielsector voor Vlaanderen hoeft geen lang betoog. Enkele frappante cijfers zijn ruim voldoende om de waarde van deze sector te onderstrepen en het belang ervan voor de tewerkstelling aan te duiden. Volgens recente gegevens telt de textielsector 1.260 bedrijven waarin in totaal 60.250 personen worden tewerkgesteld. Het zakencijfer bedraagt 233 miljard, en de toegevoegde waarde daarvan overschrijdt de 60 miljard. Tachtig ten honderd van de produktie is bestemd voor de uitvoer en levert een positieve handelsbalans op van bijna 40 miljard. Als we daarenboven nog weten dat 80 ten honderd van de bedrijvigheid is gesitueerd in Vlaanderen, en daarvan op zijn beurt het overgrote deel in Zuid-West-Vlaanderen, dan is het strategisch belang van deze sector voor het Vlaamse land in het algemeen, en voor West-Vlaanderen in het bijzonder, voor iedereen duidelijk.

Onlangs is de textielwereld echter getroffen door zeer zware problemen ingevolge het drastisch beperken van de vergunningen voor grondwaterwinning. Beperkingen met 50 ten honderd ten opzichte van de vroeger afgeleverde vergunning zijn geen uitzondering. In één geval is er zelfs een totaal verbod tot oppompen van grondwater opgelegd.

Als we deze beslissingen confronteren met de resultaten van een enquête die werd uitgevoerd door het Belgisch Centraal Textielveredelingscomité, dan beseffen we pas ten volle welke gevolgen deze beperkingen voor de sector kunnen hebben en van welk gebrek aan visie de beslissingen getuigen. Uit die enquête blijkt namelijk dat niet minder dan 77 ten honderd van de waterbevoorrading afkomstig is van grondwaterbronnen. Voor 52 ten honderd van de bedrijven is het grondwater zelfs de enige vorm van bevoorrading, zodat we mogen concluderen dat voor de textielsector het grondwater moet worden beschouwd als een essentiële grondstof.

Hoewel de sector zelf niet afkerig staat tegenover een onderzoek naar mogelijke alternatieve bevoorravingsbronnen, moeten we er toch terdege rekening mee houden dat deze alternatieven een aantal belangrijke negatieve aspecten vertonen : een te hoge hardheid van het water, een ongeschikte temperatuur, maar vooral de aanwezigheid van organische vervuiling maken deze alternatieven vaak ongeschikt voor de textielverdeling.

Tot daar een aantal objectieve gegevens die ons moeten toelaten de problematiek in zijn juiste context te situeren en de impact van de beleidsvragen en -antwoorden naar waarde te schatten.

Als liberaal voorzitter van de Commissie Economie en Werkgelegenheid van de Vlaamse Raad, ben ik zeker niet blind voor de ecologische

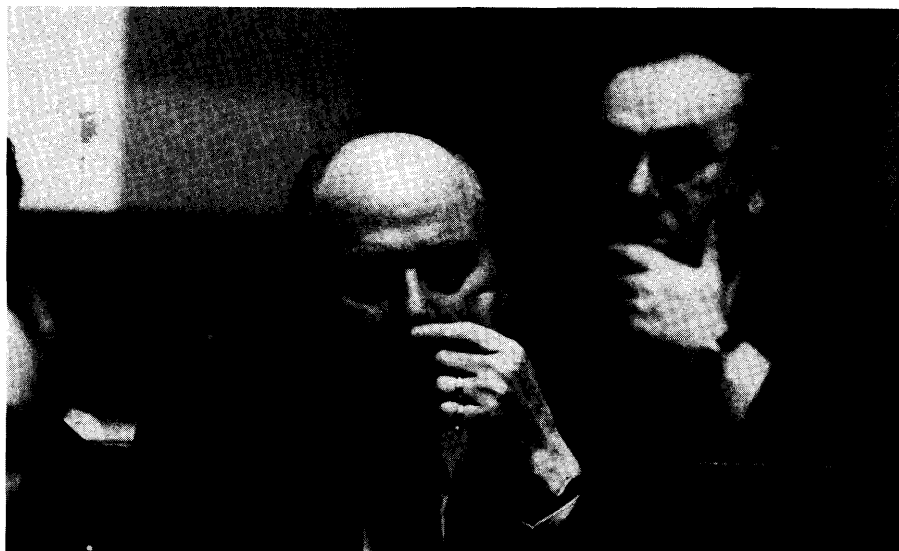
Laverge

problematiek. Het PVV milieubeleidsplan is er het concrete bewijs van dat het voor de PVV menens is met de milieuproblematiek. Geen enkele andere partij, zelfs AGALEV niet, kan een dergelijk allesomvattend beleidsplan maken. Het is de verdienste geweest van het PVV-milieubeleidsplan dat werd gezocht naar een gezonde samenhang tussen economie en ecologie. Het vereist het permanent afwegen van de gevolgen van beslissingen, zowel op ecologisch- als op economisch vlak.

Daarom zou ik vooreerst van de Minister willen vernemen welke overwegingen de zo drastische beperking van de vergunningen hebben geïnspireerd. Ik wil daar bovendien direct aan toevoegen dat sommige bedrijven in de sector gedurende jaren belangrijke inspanningen hebben gedaan om het waterverbruik zo veel mogelijk te verminderen. Wanneer we de evolutie over tien jaar beschouwen, dan moeten we concluderen dat in die tijdsspanne de waterbehoefte met ongeveer 60 ten honderd is afgenomen. Dergelijke resultaten zijn alleen het gevolg van investeringen die bedrijven met verantwoordelijkheidszin zich hebben getroost. Ik kan voorbeelden aanhalen, mijnheer de Minister, van ondernemingen die aanzienlijke meerkosten hebben gedaan om de meest waterbesparende technologieën in hun bedrijven te introduceren. Het resultaat van hun inspanningen was in sommige gevallen een reductie van het verbruik tot één vijfde van de behoeften met de oude technologieën. Het zijn precies deze bedrijven die door uw beslissing dubbel zo zwaar worden getroffen. Voor de talrijke investeringen die zij in de voorbije jaren hebben gerealiseerd worden zij niet beloond, integendeel, li straft ze dubbel en dik.

Dit is niet de visie van de PVV. Ze staat haaks op de uitgangspunten die wij hebben gehuldigd bij het uitwerken van een liberaal milieubeleid. Cruciaal daarin is het feit dat elk milieuvriendelijk gedrag, zowel van burgers als van bedrijven, moet gestimuleerd en aangemoedigd worden.

Mijnheer de Minister, het beleid dat

Volgens PVV-Senator J. Laverge, Voorzitter van de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling, vormt het beleid van Milieuminister T. Kelchtermans (CVP) inzake vergunningen tot het gebruik van grondwater in de textielsector een bedreiging voor de leefbaarheid van deze belangrijke slagader van de Westvlaamse economie

u ontwikkelt, gaat daar lijnrecht tegen in. Men zou als het ware als bedrijfsleider bijna gek moeten zijn om nog milieuvriendelijke investeringen te doen, als men weet dat men vandaag of morgen voor die investeringen wordt gestraft.

Ik heb zijdelings heel even de alternatieven aangeraakt die bij deze problematiek zouden kunnen en moeten onderzocht worden. Vanuit de sector werden suggesties gedaan die op termijn een oplossing kunnen bieden.

Een eerste mogelijkheid bestaat erin de diepgelegen waterlagen te reserveren voor de textielsector. Immers, andere sectoren kunnen het gebruik van dit grondwater vanuit hun specifieke activiteit helemaal niet of minder verantwoord dan de textielsector.

Een tweede mogelijkheid kan erin bestaan, maar dit situeert zich op langere termijn, de textielsector toegang te verlenen tot alternatieve waterbronnen, met name leidingwater en oppervlaktewater. Evenwel moet daar onmiddellijk aan toegevoegd worden dat dit, zeker voor het opper-

vlaktewater, een aanzienlijke verbetering van de kwaliteit zal vergen.

En dan komen we uiteraard, hoe kan het ook anders, bij de kwaliteitsdoelstellingen van de Minister voor 1995 en de manier waarop hij deze wil bereiken. Het feit dat die doelstellingen niet uitdrukkelijk zijn bepaald in het contract met Aquafin zijn er het bewijs van dat u zelf, mijnheer de Minister, niet verwacht dat die doelstellingen ook daadwerkelijk zullen gehaald worden. Het Aquafin-contract biedt niet de minste garantie dat het oppervlaktewater in 1995 aan de vereiste kwaliteitsdoelstellingen zal voldoen. De enige garantie die het contract biedt is dat bepaalde kringen zich via de waterzuivering zullen kunnen verrijken. Dat, en niets anders is de realiteit.

Ik zou daarom heel duidelijk van de Minister willen vernemen op welke manier de mogelijke alternatieven zijn onderzocht en op welke manier overleg is gepleegd met de sector, teneinde tot duurzame oplossingen te komen die voor beide partijen bevredigend zijn.

Laverge

Mijnheer de Minister, ik heb namelijk de indruk dat u, zoals dit in het verleden al meerdere keren het geval was, beslissingen neemt boven de hoofden van de betrokkenen heen, zonder oog te hebben voor de gevolgen van uw optreden.

Ik wil er u nogmaals op wijzen dat die gevolgen voor de gehele West-vlaamse regio dramatisch kunnen zijn, gelet op de belangrijke economische impact van de textielsector in deze streek. Ik wil dan ook besluiten met de vraag : op welke wijze zal u vermijden dat deze sector in haar voortbestaan wordt bedreigd ?

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het probleem door de heer Laverge naar voren gebracht is niet zo nieuw als hij wil doen geloven. Inderdaad, in het jaarverslag van het bestuur voor Leefmilieu van 1988 wordt er een belangrijke bijdrage geleverd in verband met het probleem van het sokkelwater in Vlaanderen. Doen alsof dit probleem nieuw is en alsof er in Vlaanderen op dat vlak geen beleid werd gevoerd, is de waarheid geweld aandoen.

Het jaarverslag bevat behartenswaardige zaken.

De cambro-siluursokkel is een waterhoudend gesteente dat water bevat en conditioneert dat er reeds sedert tienduizenden jaren aanwezig is. Vandaar de goede kwaliteit en de constante samenstelling en temperatuur, alsook de ideale geschiktheid voor de textielindustrie.

Het water is van een dergelijke goede kwaliteit dat het aangewezen is dit water alleen voor zeer beperkte doeleinden te gebruiken en niet voor alle gebruik ; misbruik moet zeker worden uitgesloten.

De sokkel wordt afgedekt door een laag Ieperiaan ; dit is Ieperse klei ; vandaar dat er een artesische druk ontstaat. Het water heeft bijgevolg een natuurlijke druk, die zelfs tot boven het maaiveld kan komen. De

sokkel, samen met de watervoerende laag van de formatie van Landen zijn nagenoeg de enige grondwaterbronnen voor Vlaanderen en Brabant.

Zoals u reeds heeft gezegd wordt er van deze waardevolle bron gretig getapt. U zegt immers dat 52 ten honderd van de bedrijven uitsluitend op dit grondwater zijn aangewezen.

Het is zo dat, gezien het grote gebruik van dit water, er nu reeds gevaar is voor overbemaling, voor overpompingskegel kan worden gemeten die zich uitstrekt van Waregem-Kortrijk tot Kortemark en van Aalst, uitlopend tot Vlaams Brabant-Vilvoorde. Niet alleen is de artesische druk weggevallen, maar er wordt zelfs een overbepomping vastgesteld.

Mijnheer Laverge, dit is geen lichtzinnige bewering, maar het werd vastgesteld in een studie van 1986, uitgevoerd door de GOM's van Oosten West-Vlaanderen, door de geologische dienst van de rijksuniversiteit van Gent en door de Belgische geologische dienst.

Het grote gevaar is dat, wanneer de watertafel onder de top van de sokkel komt, dus wanneer het waterhoudend gesteente droog komt te staan, er oxydatie kan ontstaan door het binnendringen van zuurstof van de buitenlucht. Deze oxydatie kan met bepaalde mineralen, onder meer pyriet, een stof vormen, zodanig dat het water schadelijke ionen kan bevatten, zodat het dreigt totaal onbruikbaar te worden voor welke industrie dan ook.

Dientengevolge vragen wij met dit water zeer zorgzaam om te springen ; wij vragen bovendien dat er aandacht zou worden besteed aan de uitvoerende studies en aan de daaruit getrokken conclusies. Ingevolge de door de verschillende instanties gedane studies werd een mathematisch model van de sokkel opgesteld.

Vaststellingen daarbij zijn : ten eerste, dat de voeding van de sokkel gebeurt via de bovenlagen, dus via

doorsijpeling van de Ieperiaanse klei en de zandhoudende lagen van de formatie van Landen, zodat zij daarna pas in de sokkel komt. Dit betekent dat overbemaling van de bovenliggende lagen de voeding van de sokkel in het gedrang brengt.

Ten tweede, in het mathematisch model wordt een debiet vastgesteld volgens de gegevens waarover men beschikt. Na controle wordt vastgesteld dat — volgens het verslag van 1988 — een veelvoud wordt gepompt : viermaal meer dan werd opgegeven en dan kan worden verwacht ; in plaats van 10 miljoen kubieke meter per jaar, 40 miljoen kubieke meter per jaar. Dit heeft een aantal desastreus gevolgen, met name de verdroging van de top van de sokkel en oxydatie.

Daar Vlaanderen, en vooral West-Vlaanderen, sterk afhankelijk is van het grondwater, vragen wij een controle op het zwartpompen of overbemaling en ook controle op het vullen van lege putten met afvalwater.

Mijnheer Laverge, wij vragen ook discipline vanwege de bedrijven ; ik durf in dit verband zelfs het woord ethiek gebruiken. U meent dat de bedrijven van water afhankelijk zijn, ik meen dat ze hun eigen toekomst in handen hebben. Als ze onbezorgd en onverantwoord met het grondwater omspringen, zetten zij hun eigen toekomst op het spel. Het is historisch bewezen dat de textielindustrie in Ronse in eerste instantie is teloor gegaan door het gebrek aan voldoende kwalitatief water voor de textielnijverheid. Wij moeten de textielnijverheid in dit verband dan ook waarschuwen en op haar verantwoordelijkheid wijzen.

Water is ook enorm belangrijk voor de toekomst. De hele gemeenschap is hiervoor verantwoordelijk ; water is immers een gemeenschapsgoed en kan niet het monopolie uitmaken van een enkeling of van één industrietak. U suggereert dat het moet worden gereserveerd voor de textielnijverheid ; daarmee zijn wij het niet eens. Bovendien kan een enkeling of een groep van industrieën geen klare kijk hebben op de gehele situatie ; er moet regulerend worden opgetreden.

Capoen

De Minister doet dit reeds sinds vele jaren. Inderdaad, een werkgroep zal een plan uitwerken voor het beheer van de watervoorraden van de sokkel ; eventueel kunnen alternatieven worden voorgesteld. In die werkgroep zijn er onder meer ambtenaren van het bestuur van Leefmilieu, AROL, van de GOM's Oost- en West-Vlaanderen vertegenwoordigd, maar ook Centexbel. De vertegenwoordigers van de textielsector werken reeds jaren aan een beheersplan voor de sokkel. Er worden alternatieven gezocht voor de watervoorziening van de textielnijverheid en van andere waterintensieve nijverheden.

Het economisch belang is uiteraard groot. Wij maken van deze gelegenheid dan ook gebruik om iedereen op zijn verantwoordelijkheid te wijzen ten einde voor de toekomst een beleid uit te stippelen opdat de belangen van de textielnijverheid en ook de belangen van de hele gemeenschap op lange termijn zouden gevrijwaard blijven.

AGALEV zal waarschijnlijk wijzen op het verdrogingseffect van overmatig pompen. Wij hebben met dit aspect ook rekening gehouden. Een regulerend optreden is noodzakelijk en ook controle op deze strategische grondstof, waarvan nog grote hoeveelheden voorhanden zijn. Ecologisch en economisch belang gaan in dit verband hand in hand.

Mijnheer de Minister, wij vragen het door u gevoerde beleid voort te zetten en desnoods te bespoedigen. Alternatieven zijn noodzakelijk om deze grondlagen waarvan het waterpeil jaarlijks angstwekkend daalt, te vrijwaren. Op bepaalde plaatsen doen de gevreesde oxydatieverschijnselen zich reeds voor en wanneer de oxydatie doordringt tot in de diepere lagen betekent dit een catastrofe.

De Voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het is voor mij wel prettig voor het eerst —

en dan nog onverwacht — op deze tribune te staan precies om een textiel- en streekprobleem te bespreken. Ik was niet zinnens het woord te voeren maar ik meende dat een essentieel element ontbrak in het dossier dat hier naar voren werd gebracht.

Het is evident dat de textielsector een belangrijke sector is. Het is ook evident dat het voor de Belgische economie zeer belangrijk is dat deze sector in stand wordt gehouden en dat deze sector, die hoofdzakelijk in onze streek is gevestigd, namelijk in Zuid-West-Vlaanderen en ook in Oost-Vlaanderen, wordt ondersteund en levensvatbaar blijft.

Het vergt geen discussie dat daar waar het accent door de heer Laverge op het economische aspect wordt gelegd, de heer Capoen — en terecht — een aantal ecologische elementen naar voren brengt die essentieel zijn. Uit allerlei studies blijkt inderdaad dat er grote gevaren schuilen in de waterstructuur in haar geheel. Wij moeten dan ook met de meeste aandacht op lange termijn, en niet alleen op korte termijn, gade slaan hoe wij de textielsector gezond kunnen houden in zijn diverse facetten, eveneens rekening houdend met de ecologische en natuurlijke elementen die voorhanden zijn.

Mijnheer de Minister, al deze aspecten zijn u niet onbekend. Eén aspect wordt hier echter uit het oog verloren, met name dat de textielsector zelf vragende partij is om zo spoedig mogelijk tot alternatieven te komen. De textielsector in al zijn geledingen, en met een grote consensus, zoekt en vraagt om de problemen die nu bestaan, opgelost te zien.

De interventie die vandaag wordt gehouden is volgens mij dan ook de ideale gelegenheid om deze economie-ecologiediscussie, het koordansen tussen deze twee determinante gegevens, in concreto naar de sector en naar de streek op te lossen en na te gaan hoe in overleg met de diverse sectoren tot een afhandeling van dit probleem kan worden gekomen.

De textielsector zelf vraagt de nodige initiatieven te willen nemen. In-

derdaad, blijkens de studies is het niet uitgesloten dat deze streek op een bepaald ogenblik helemaal zonder water zou zitten en dat is een andere benadering dan te zeggen dat er slechts 50 ten honderd mag worden opgehaald. De reactie in vele bedrijven is veel meer verregaand. Zij dringen erop aan de nodige maatregelen te nemen op lange termijn opdat zij niet zouden worden beperkt, niet alleen in het gebruik vandaag maar opdat zij in lengte van jaren een bepaalde hoeveelheid zouden kunnen behouden. Inderdaad, er is een reëel risico dat in de loop van de jaren negentig — en dat kan morgen zijn maar ook in 1999 — helemaal geen nuttig water meer voorhanden zou zijn.

De sector vraagt om hierover dringend een gesprek te starten om na te gaan waar de grenzen liggen en op welke manier vanuit deze sector aan een homogeen en geïntegreerd ontwikkelingsplan kan worden gewerkt. Zij heeft zelf reeds heel wat geïnvesteerd en diverse initiatieven genomen, maar blijft zeker bereid om met de verschillende departementen van de overheid, hoofdzakelijk Openbare Werken, een gesprek te voeren en daarbij rekening te houden met zowel de ecologische aspecten als met de voorstellen van Openbare Werken in verband met het gebruik maken van water uit de kanalen uit de directe omgeving.

Mijnheer de Minister, dit kan een uitnodiging zijn om met die sector aan een concreet programma te werken. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de West-vlaamse textielindustrie heeft tot in het recente verleden een ongebreidelde beroep gedaan op het sokkelwater. Dit diepgesitueerd grondwater heeft een hoge kwaliteit omdat verontreinigende stoffen er niet in voorkomen. Op een aantal redenen van dit gebruik legt de heer Laverge te weinig nadruk.

Allereerst is de toestand van het oppervlaktewater dermate lamentabel

Cuyvers

dat dit niet zonder veel zuiveringskosten als proceswater door de textielindustrie kan worden gebruikt. De veredeling van textiel vereist immers water van hoge kwaliteit.

Ten tweede, aangezien het sokkelwater kwalitatief niet veel van drinkwater verschilt, maar wel veel goedkoper is, denkt de textielindustrie er niet aan drinkwater te gebruiken. De enige kosten verbonden aan het gebruik van sokkelwater vloeien voort uit de omstandigheid dat dit uit de diepte moet worden opgepompt, maar deze zijn erg gering.

Ten derde, door het lakse vergunningbeleid van uw voorgangers en uzelf kon de textielindustrie geen ongeremd sokkelwater oppompen in hoeveelheden die slechts bij benadering door de administratie zijn gekend. Graag kreeg ik de cijfers van de laatste tien jaar. Hoeveel water wordt er nu de dag van vandaag door de textielindustrie in West-Vlaanderen uit de sokkel opgepompt? Welke andere industrieën pompen hoeveel kubieke meter per dag op uit de sokkel? Hoeveel pompen de landbouwbedrijven en drinkwatermaatschappijen op?

De negatieve gevolgen daarvan op het sokkelwater uiteten zich op twee vlakken. Kwantitatief geeft dit aanleiding tot een chronisch tekort dat in de watervoerende laag van de sokkel steeds groter wordt en dramatische proporties kan aannemen. Elke dag wordt er immers meer water onttrokken aan de sokkel dan er toevloeit uit hogere lagen. De reserves die gedurende honderden jaren werden opgebouwd verdwijnen in deze roofbouw op de watervoorraad. Is het sokkelwaterpeil reeds onder het alarmpeil gedaald? Met welke hoeveelheden neemt de voorraad af? Met hoeveel meter per jaar zakt het peil? Wij worden ook geconfronteerd met kwaliteitsproblemen ten gevolge van de overbemaling. Door de veelvuldige waterwinningen en nog talrijker boorgaten komen er gemakkelijker grote hoeveelheden verontreinigende stoffen in het voordien goed gebufferde sokkelwater terecht. Naarmate de totale hoeveelheid sok-

kelwater afneemt neemt de verdunningsfactor ook af en de globale verontreiniging toe. Hoe acuut is dit kwalitatief probleem volgens de meest recente gegevens?

De uitbuiting van het sokkelwater door de textielindustrie is slechts mogelijk geworden en kan voortduren door het falend beleid van de politieke verantwoordelijkheden. Alle schuld alleen op de textielindustrie afschuiven lijkt mij te gemakkelijk en dus niet fair.

Vanuit onze Groene filosofie stellen we een variant voor op ons gekend standpunt dat de vervuiler niet alleen voor zijn vervuiling moet betalen, maar bovendien moet stoppen met te vervuilen. Wij stellen hier dat de uitbuiting van het sokkelwater die uitbuiting zo vlug mogelijk moet stoppen.

De volgende vragen hebben de bedoeling het beleid dat wordt gevoerd in deze richting om te buigen.

Mijnheer de Minister, in welke mate hebben uw voorgangers en uzelf maatregelen genomen om de textielindustrie en andere uitbuiters van het sokkelwater te verplichten een rationeel watergebruik te realiseren, naar analogie met een rationeel energieverbruik?

Wanneer zal de totale hoeveelheid sokkelwater die nog mag worden onttrokken worden bepaald door de hoeveelheid water die van hogere lagen toevloeit? Om ooit een duurzame economie te krijgen moeten deze principes van waterwinning worden nageleefd en moet de onttrekkingsnorm worden bepaald door de hoeveelheid water die toevloeit.

In welke mate heeft u het recycleren van het proceswater door de verschillende industrieën gestimuleerd en met welke resultaten? Hier zou samenwerking met uw collega De Batelier aangewezen zijn, om subsidie-mogelijkheid door het Fonds voor Economische Expansie te overwegen.

Onze laatste vraag heeft ook een actueel karakter. Wanneer zal de industrie een beroep kunnen doen op oppervlaktewater dat zij eventueel na

zelfzuivering geschikt kunnen maken voor gebruik als proceswater in de industrie? Wij hebben in de kranten gelezen dat onze oppervlaktewateren tegen het jaar 2005 gezuiverd moeten zijn. Dan zal de industrie misschien over voldoende oppervlaktewater van goede kwaliteit kunnen beschikken.

Naargelang het antwoord van de Minister zal onze fractie al dan niet een motie van aanbeveling indienen. *(Applaus)*

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, de interpellant en de sprekers die zich bij zijn interpellatie hebben aangesloten hebben gewezen op het belang van dit probleem. In dit verband verwijs ik ook naar het verslag dat door de heer Capoen werd vermeld. Wij kennen dat verslag ook en de administratie van Leefmilieu heeft hierover al lange tijd besprekingen gevoerd en heeft het probleem in al zijn scherpste gesteld. In de terminologie van het ontwerp : het water reikt ons tot de lippen. Drastische maatregelen zijn dringend vereist.

In zijn inleiding heeft de heer Laverge gewezen op het belang van water voor de textielsector, en ook de heer De Clerck heeft dat onderstreept. Niemand ontkent dat, ook de andere sprekers niet.

Dat belet niet dat de ecologische achterstand, die ontstaan is door het economisch belang dat aan deze sector werd gegeven en dat ik niet wens te minimaliseren, in de volgende jaren moet worden bijgebeend. Grondwater is inderdaad een grondstof, niet enkel voor de textielsector, maar ook voor de vijf miljoen Vlamingen. Grondwater wordt steeds schaarser. Trouwens, 45 ten honderd van het leidingwaterverbruik in Vlaanderen komt nog steeds voort uit grondwater. Bijgevolg moeten wij het aandeel van het oppervlaktewater in de drinkwatervoorziening drastisch verhogen, maar wij worden daarin gehinderd door de onvoldoende goede kwaliteit van ons oppervlaktewater.

T. Kelchtermans

De meeste politieke fracties hebben hun visie ter zake op deze tribune reeds verwoord ter gelegenheid van de bespreking van het waterzuiveringsprogramma en de oprichting van de NV Aquafin, als instrument om sneller tot een betere kwaliteit van het opervlaktewater te komen.

De PVV laat geen gelegenheid voorbijgaan om te verwijzen naar hun allesomvattend plan, met name Kiezen en Verliezen. Met evenveel fierheid verwijs ik naar het plan, dat wij ter zake aan de Vlaamse Raad hebben voorgelegd, met name het MINA-plan, dat in tegenstelling tot het PVV-plan ook tot kiezen dwingt, maar dan zonder te verliezen. Er is echter een belangrijk onderscheid in de gehanteerde begrippen, onder meer inzake recht op vervuiling, dat ik uit uw plan heb afgeleid. Immers, u spreekt over verhandelbare emissie-rechten, waardoor een vervuiling kan worden gecommmercialiseerd via de fiscale beloning, die overal opduikt en waarvan belangrijke aspecten overeenstemmen met het principe op Europees niveau, namelijk de vervuiler betaalt. Het beloningseffect voor hen die zich in dat beleid positief inschrijven, werkt duidelijk stimulerend. Ik denk dat het principe dat de vervuiler betaalt rechtvaardiger is dan een fiscale beloning voor inspanningen op het vlak van investeringen. Inzake de milieuproblematiek vinden zij daarin bij voorrang hun gading, maar niet de burger, die ter zake een kleinere impact heeft.

De toepassing van het beginsel dat de vervuiler betaalt moet leiden tot een rationeel waterverbruik, dat de groene draad is die door heel de waterzuiveringssector loopt. Dit principe is rechtstreeks verbonden met het waterverbruik met de criteria ter bepaling van de bijdrage, bestemd om het water te zuiveren, wat onrechtstreeks tot waterzuivering aanspoort.

De suggesties die ter zake werden gedaan zijn zeer interessant. Collega Capoen heeft trouwens mijn opdracht vergemakkelijkt door een aantal kritische opmerkingen van de hoofdinterpellant aan te halen en

vooral te wijzen op het ecologisch aspect.

Ik had evenwel de indruk dat collega Laverge vooral de economische invalshoek heeft gekozen en dat hij aldus lichtvaardig voorbijgaat aan de consequenties van deze activiteit, hoe belangrijk deze ook mogen zijn.

Volgens de huidige wetgeving wordt de vergunningsprocedure voor het winnen van grondwater in het besluit van 27 maart 1985 van de Vlaamse Executieve bepaald. Dat luidt als volgt, ik citeer : Volgens deze procedure wordt de uitspraak in Eerste Aanleg over een vergunningsaanvraag voor grondwaterwinning gedaan : voor een winning van categorie A — minder dan 96 kubieke meter per dag of minder dan 30.000 kubieke meter per jaar — door het college van burgemeester en schepenen.

Voor een winning van categorie B — 96 kubieke meter per dag of meer of 30.000 kubieke meter per jaar of meer is het de bestendige deputatie van de provincieraad.

Het is dus niet de Milieuminister die rechtstreeks voor deze categorieën van vergunningen bevoegd is, maar wel het college van burgemeester en schepenen en de bestendige deputatie, naargelang de hoeveelheid die in de vergunningsaanvraag wordt bepaald. Enkel in geval van beroep is de Gemeenschapsminister bevoegd voor het leefmilieu rechtstreeks gevat en dan alleen maar voor wat de vergunningen van categorie B aangaat.

Artikel 11 paragraaf 2 van het Executievebesluit van 27 maart 1985 bepaalt uitdrukkelijk dat de vergunningverlenende overheid in de vergunning alle voorwaarden kan opnemen die zij nodig acht voor de bescherming en het behoud van de grondwaterlagen en van de openbare en private bovengrondse eigendommen. Met het oog op de beoordeling van aanvragen voor grondwaterwinning van meer dan 2.500 m³ of meer dan 500.000 m³ per jaar moet de vergunningsaanvraagbundel een technisch rapport omvatten over het effect van de geplande grondwaterwinning op de watervoerende laag.

Ik kan slechts de analyse inzake de sokkel van de heren Capoen en Cuyvers bevestigen. In de periode 1986 tot 1988 werd een hydrogeologische studie uitgevoerd door de GOM West-Vlaanderen en het laboratorium voor toegepaste hydrogeologie van de Rijksuniversiteit Gent. Daaruit bleek dat de sokkel daalt van circa 50 meter in het zuiden van Oost- en West-Vlaanderen tot circa 450 meter onder het zeeniveau in de grensstreek van Nederland. Het water in de barsten en spleten van dit gesteente wordt ondergronds aangevoerd vanuit hogergelegen gebieden van de provincies Brabant en Henegouwen. Het water in de sokkel staat onder druk en in de oorspronkelijke situatie stijgt het water ver boven de top van de laag wanneer men de sokkel doorboort.

De voornaamste industriële gebruikers van deze grondwaterlaag, vooral textielveredelingsbedrijven, zijn gesitueerd in de driehoek Wielsbeke-Anzegem-Kortrijk. Een minder belangrijke concentratie vindt men in de strook Izegem-Kortemark, waar het vooral bedrijven in de voedingssector betreft. Uit de studies blijkt dat het peil van bedoelde watervoorraad voortdurend daalt, wat wijst op een overexploitatie, feit dat ook door de interpellanten wordt vermoed. Verdere overexploitatie kan niet alleen leiden tot kwaliteitsveranderingen, maar ook tot uitputting van de grondwaterlaag. In sommige van de sterk pompde zones is de grondwatertafel sedert 1900 120 meter en meer gedaald. Dit heeft nadelige gevolgen. De overlevingskansen van de textielsector zijn hierdoor verminderd.

De oplossing die de bedrijven voor dit probleem hebben gevonden — ik begrijp hen, maar men kan hiermee niet eindeloos voortgaan —, is het steeds dieper boren en dieper installeren van de pompen. In dit verband dient er evenwel op te worden gewezen dat er slechts water kan worden gewonnen in het bovenste gedeelte en het gedeelte daaronder van de sokkel waar de formatie respectievelijk verweerd en gespleten en gescheurd is. Waar de grens voor deze verdiepingen precies ligt, is niet altijd duidelijk. In sommige gebieden is

T. Kelchtermans

men ongetwijfeld reeds op de grens gestoten of zal dat in de zeer nabije toekomst gebeuren. De waterwinning in deze lagen is daarenboven duur en zal op termijn voor de kleinere bedrijven financieel niet meer haalbaar zijn. Dit is dus eens te meer een element dat de competitiviteit in het gedrang kan brengen. Ik kan bijgevolg moeilijk aanvaarden dat men om economische redenen **grondwaterlagen** dieper exploiteert zonder dat de overheid daarbij regelend optreedt.

De overbepompingen hebben ook nog een ander effect. Algemeen wordt aangenomen dat er op de plaatsen waar het dak van de formatie droog is, door insijpeling van lucht oxidatiereacties optreden die op hun beurt nadelige kwaliteitsveranderingen tot gevolg hebben.

Het is bijgevolg noodzakelijk dat de vergunningsverlenende overheden, namelijk de gemeente, de provincie en het Vlaams Gewest, een bijzondere aandacht aan de sokkelproblematiek schenken en toezien op de naleving van de wetgeving van 1985.

Bedrijven moeten in deze context rekening houden met ernstige debietbeperkingen die kunnen worden opgelegd en het zoeken naar meer ecologische verantwoorde alternatieve waterwinningen, bijvoorbeeld oppervlaktewinning, is dus noodzakelijk. Dit is echter nog altijd beperkt precies omwille van het gebrek aan kwaliteit van ons oppervlaktewater. De investeringen inzake waterzuivering die momenteel worden gedaan zijn dan ook ten volle verantwoord.

Voor het zoeken naar mogelijke alternatieve bevoorradingsbronnen is er de jongste tijd geen concreet overleg geweest. Er is de werkgroep waarover collega Capoen heeft gesproken. Ik denk echter dat de SERV ter zake de meest aangewezen mogelijke overlegstructuur biedt. Ik ben het volledig eens met de suggestie van collega De Clerck. Het is hoog tijd dat wij dit overleg opnieuw enige dynamiek geven. In mijn voorstel zal ik de SERV vragen om ter

zake rekening houdend met de ecologische doelstellingen die zij meer en meer vanuit haar economische overleg nastreeft, een initiatief te nemen. Als gevolg van deze interpellatie zal ik uitdrukkelijk vragen om dit economisch-ecologisch overleg opnieuw te starten, niet alleen met het oog op een rationeel waterverbruik maar ook om in dit belangrijk gebied tot alternatieve waterwinning te komen en zo specifiek naar één sector de band te leggen. Mijn administratie zal niet alleen ten volle aan dit overleg meewerken maar de SERV zelfs stimuleren en de nodige vaart in dit overleg brengen om op politiek korte termijn conclusies te kunnen formuleren die alternatieve mogelijkheden moeten aanreiken, ook voor de textielsector.

Mijnheer de Voorzitter, verscheidene interpellanten hebben naar de mediaberichten van vandaag verwezen volgens dewelke de Europese gemeenschap aan zijn lidstaten zegt dat ten laatste tegen 2000-2005 de afvalwaters moeten worden gezuiverd. Dit sluit perfect aan bij het probleem dat hier vandaag is gesteld. Er worden momenteel in Vlaanderen reusachtige programma's op gang gebracht. De discussies daarover hebben hier nog niet zo lang geleden menige politieke passie doen ontstaan. Nu de NV Aquafin operationeel is meen ik dat in de toekomst uit de visuele resultaten zal blijken dat de 5 miljard die dit jaar, de 8 à 9 miljard die volgend jaar en de 60 miljard die voor het einde van 1995 zullen worden geïnvesteerd de kwaliteit van het oppervlaktewater op korte termijn op een beslissende wijze zullen verbeteren. Daardoor liggen deze alternatieven meer voor de hand dan nu het geval is.

Het nieuwe vergunningenbeleid, dat in het milieuvergunningendecreet is voorzien, en met de nieuwe organisatie van onze administratie, zoals in het decreet bestuurlijk beleid is voorzien, met het éne bestuur Vergunningen en het éne bestuur Inspecties, moet ons in staat stellen, tegelijkertijd met de bestendige kwaliteitscontrole-opdracht die de Vlaamse milieumaatschappij heeft, de uitdaging aan te nemen die in de vraagstelling

van collega Cuyvers was verwoord, met name wat hebben Uw voorgangers en wat hebt u zelf gedaan. Door de meerderheid van deze Vlaamse Raad werden veel beslissingen genomen. Helaas hebt u vaak de gelegenheid gemist om daarin uw bijdrage te leveren. (*Onderbreking door de heer Cuyvers*)

Ik spreek over het vergunningsbeleid waarvoor deze Raad zeer recent belangrijke beslissingen heeft genomen en waarvan ik vaststel dat u in deze Vlaamse Raad, bij herhaling, de gelegenheid heb gemist om op positieve manier uw steun te betuigen. In de eerste vier of vijf jaar zullen wij op een merkwaardige wijze de resultaten aan Vlaanderen kunnen tonen.

In verband met het overleg ga ik dus in op de suggestie van collega De Clerck. Ik zal zelf het initiatief nemen. Ten tweede herhaal ik mijn vertrouwen in de structuren die werden gecreëerd.

Ten derde, ben ik voorstander van een brongerichte aanpak. Problemen die wij voorkomen, moeten wij achteraf niet oplossen. Met het nieuwe vergunningenstelsel en met de inschakeling van de gemeenten die vanaf 1 september meer verantwoordelijkheid zullen krijgen, zullen wij het probleem beter aanpakken. Natuurlijk zal dat een hele reorganisatie vragen evenals bij komende vorming. Wij hebben nog ongeveer een zestal maanden om ons hierop voor te bereiden.

Ik ben er wel van overtuigd dat de gemeenten het best geplaatst zijn om de controle op het terrein uit te oefenen. De gemeenten zijn volgens mij de beste behoeders van de vergunningen en besluiten. Met deze vernieuwde aanpak zullen wij er zeker en vast in slagen op korte termijn dit belangrijk probleem het hoofd te bieden (*Applaus*).

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik heb uiteraard aandachtig geluisterd naar de sprekers die zich bij mijn interpellatie hebben aangesloten en naar de uit-

Laverge

eenzetting over het ecologisch aspect van de sokkel, gebaseerd op een rapport van 1986. Mijnheer Capoen, mag ik u erop wijzen dat wij thans al in 1991 zijn en dat die studie dus al vijf jaar oud is. De textielsector maakt zich ernstige zorgen over dit waterprobleem. Het volstaat niet studies te maken, men moet er ook lessen uit trekken en nadien overgaan tot de actie. Ik moet dus spijtig genoeg vaststellen dat het probleem nog steeds niet is opgelost.

Ik was blij te horen dat ook de heer De Clerck zich bij mijn interpellatie aansloot.

Ik dank de Minister die zo vriendelijk was op de vraag van de heer De Clerck te antwoorden die in feite dezelfde vraag als ik stelde.

De heer Cuyvers heeft benadrukt dat het onderzoek naar alternatieve oplossingen ook een financiering impliceert, probleem waar de Minister onvoldoende op is ingegaan, hoewel dat voor de bedrijven vaak moeilijk ligt. Investerings voor het aanboren van andere bronnen kan hun competitiviteit in het gedrang brengen en soms zelfs fataal voor hen zijn. Ik steun dan ook het verzoek van de heer Cuyvers aan Minister Kelchtermans om Minister De Batselier te vragen voor de textielsector bepaalde initiatieven te willen nemen.

Mijnheer de Minister, in uw antwoord hebt u ons veel beloofd, maar ziet u wel in dat er urgentie is ? Ik wuif het ecologisch aspect zeker niet weg en ben voorstander van een huwelijk tussen ecologie en economie dat stand houdt. Ik wil u bij deze gelegenheid nogmaals wijzen op wat de textielsector vraagt. Hij wenst namelijk dat u prioriteiten vastlegt, dat u bijvoorbeeld het sokkelwater drastisch beperkt voor degenen die het niet echt nodig hebben.

Mijnheer de Minister, verder hoop ik dat u wil inzien dat het probleem van het sokkelwater een grondstoffenprobleem is en dat zelfs als bedrijven oppervlaktewater gebruiken zij nog problemen kunnen krijgen met de watermaatschappij omdat die meer

dan eens verbiedt te pompen uit de rivieren en kanalen.

Mijnheer de Minister, er rijzen dus nog heel wat problemen die men eventueel in een werkgroep kan behandelen.

Mijnheer Capoen, binnen de vijf jaar zullen wij misschien nog eens over deze problemen praten en ons realiseren dat deze zich nog even scherp stellen ondanks het feit dat in 1991 ter zake een werkgroep werd opgericht. Misschien zullen wij op dat ogenblik niet meer spreken van een textielveredelingssector. Dat kan dan de conclusie zijn en is wellicht ook de gemakkelijkste oplossing.

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb de studie van 1986 enkel aangehaald om duidelijk te maken dat het hier niet gaat om een nieuw probleem, dat zomaar uit de lucht is gevallen.

Vervolgens ben ik niet van mening dat ter zake niets is gebeurd. De Minister heeft wel uiteengezet welke stappen hij wou ondernemen om de kwaliteit van het oppervlaktewater in Vlaanderen te verbeteren. Ter zake verwijs ik naar het MINA-plan, Aquafin en dergelijke. Bovendien werd iedereen voor zijn verantwoordelijkheid gesteld, maar niettegenstaande dit alles stelt men vast dat de overbepomping verder gaat.

Ik heb niet enkel het ecologisch aspect van deze materie benaderd. Wel heb ik duidelijk willen maken dat economie en ecologie ter zake niet van mekaar kunnen worden gescheiden en de toekomst van de textielnijverheid ten dode is opgeschreven indien voor het grondwater geen respect wordt opgebracht. In dit verband gaf ik het voorbeeld van Ronse.

Ik heb deze zaak dus helemaal niet eenzijdig willen belichten, maar het ecologisch en economisch aspect naast elkaar geplaatst. Ter zake moet men naar een evenwicht streven tussen deze twee aspecten, zodanig dat de toekomst, niet enkel van de tex-

tielindustrie, maar van de hele Vlaamse Gemeenschap, gevrijwaard blijft.

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het verheugt mij dat sommige collega's het met mij eens zijn dat het te betreuren is dat er vijf jaar nodig was om politieke conclusies te trekken uit wetenschappelijke studies. Soms heeft men hiervoor in Vlaanderen nog veel meer tijd nodig. Mevrouw Vogels zal straks trouwens aantonen dat voor sommige problemen de conclusies zelfs twintig jaar op zich laten wachten. Dit bewijst het bedenkelijke rendement van de middelen die wij investeren in wetenschappelijke studies die tot doel hebben het beleid te ondersteunen.

Mijnheer de Minister, u sprak over verhandelbare emissierechten. Ik hoop dat u er niet aan denkt dit fenomeen in Vlaanderen in te voeren. want op die manier zal de vervuiler die zijn vervuiling stopzet, veel geld verdienen met het mogen verkopen van zijn vervuilingrechten.

Mijn volgende opmerking gaat over het niveau van toezicht. Collega Capoen heeft er duidelijk op gewezen dat het water komt uit Henegouwen en Brabant en niet uit West-Vlaanderen. Dit bewijst dat deze problematiek de provinciegrenzen overschrijdt en dat het Vlaamse Gewest initiatieven moet nemen om de kwaliteit van het sokkelwater effectief te beschermen. Dit kan niet worden overgelaten aan één provincie die onder sterke druk van de textiellobby zal staan.

Mijnheer de Minister, welke is het aandeel van de landbouw in het oppompen van sokkelwater ? In De Boer wordt regelmatig reclame gemaakt voor het installeren van boorputten om te kunnen ontsnappen aan de waterheffingen op het drinkwater. Zou het mogelijk zijn mij cijfers te verstrekken aangaande het gebruik van grondwater door de landbouwindustrie ? Volgens mij wordt in West-Vlaanderen door de landbouwsector heel wat grondwater opgepompt. Ter

Cuyvers

zake is de textielindustrie dus niet alleen verantwoordelijk. Willen wij het sokkelwater beschermen dan moet volgens ons niet alleen die laatste sector worden aangepakt.

Mijnheer de Minister, ik heb nog een vraag in verband met het advies dat u wellicht aan de SERV zult vragen. De uitputting van het sokkelwater kan inderdaad een probleem van verdroging veroorzaken, al is de slechte oppervlaktewaterpolitiek hiervoor meer verantwoordelijk. Ligt het in uw bedoeling ook de MINA-raad advies te vragen? Daarvoor werd toch een Milieuraad opgericht?

De Voorzitter : De heer Van Hooiland heeft het woord.

De heer R. Van Hooiland : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, het verheugt mij ten eerste dat deze belangrijke problematiek hier vandaag nogmaals uitvoerig aan bod komt.

Aan de heer Laverge wil ik doen opmerken dat het probleem, spijtig genoeg, reeds lang bestaat. Op 13 november jongstleden heb ik hier in de Vlaamse Raad — ik weet niet of u toen aanwezig kon zijn — uitvoerig over deze problematiek gesproken. Mijnheer de Minister, u herinnert zich ongetwijfeld dat ik in dit verband heb gesproken over een tijdbom. Ik heb toen aan de Minister gevraagd een grondwaterbeleidsplan uit te werken. Vroeger werden er richtnota's of beleidsnota's, opgesteld met betrekking tot het drinkwater, meer specifiek het leidingwater, maar een grondwaterbeleidsplan kwam nog niet echt ter sprake. Ik meen ook niet dat we er een hebben. Daarvan zouden wij, bij voorrang, werk moeten maken.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, de heer Cuyvers verklaarde dat men vijf jaar nodig had vooraleer men het probleem erkende. Dat is niet zo.

De uiteenzettingen van de heer Cuyvers en van de heer Laverge zijn

enigszins tegenstrijdig. De heer Laverge is van oordeel dat de manier waarop het probleem wordt aangepakt in de textielsector te hard aankomt vermits men, inzake het vergunningenbeleid, een aantal economische elementen met betrekking tot het rendement in die sector, eenzijdig aanpakt. Hij sprak daarover zijn ongerustheid uit.

Dit is totaal tegenstrijdig met het beoog van de heer Cuyvers. Hij zegt dat er praktisch niets gebeurt, terwijl de heer Laverge van oordeel is dat men drastisch te werk gaat en wat meer voorstelt momenteel niet te verwezenlijken is. Dit laatste werd trouwens ook door de heren Capoen en De Clerck aangehaald.

Ik stel voor om binnen de kortst mogelijke tijd met al de betrokkenen — de watervoorzieningsmaatschappijen, openbare werken en economie — overleg te plegen.

Men heeft ook gesproken over verhandelbare emissierechten. Om elk misverstand te vermijden wil ik hier toch aanstippen dat ik het plan Kiezen of Verliezen aandachtig heb gelezen. Dit plan maakt geen deel uit van het MINA-plan maar is wel een element van het PVV-beleidsplan. Ook ik ga er niet mee akkoord dat vervuiliingsrechten gecommmercialiseerd worden.

Over het aandeel van de landbouwers heb ik geen precieze cijfers. Ik kan deze gegevens opvragen, maar ik vraag mij af of ze momenteel voorhanden zijn, temeer omdat het vergunningenbeleid orde op zaken moet stellen inzake het geheel van de grondwaterwinnings. Ik heb zowel hier als elders reeds erkend dat dit momenteel nog niet op punt staat. Er gebeuren momenteel een aantal winningen die onvoldoende worden gecontroleerd. Daarom mijn dringende vraag om vanaf 1 september ook de gemeenten daarin een grotere toezichtsbevoegdheid te geven.

Inzake de SERV is er een suggestie naar overleg. Ik ben de mening toegedaan dat de SERV niet alleen advies moet geven maar een overleg moet voorzitten, wat thuis hoort binnen de

doelstellingen van deze Raad, om uiteindelijk tot een adviesformulering te komen.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Laverge werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd.

Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Cuyvers werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd.

Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergaderingen zijn ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landrichting, over de loodvergiftiging in de omgeving van Metallurgie Hoboken.

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van Mevrouw Vogels tot de heer Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse aangelegenheden, en de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting over de loodvergiftiging in de omgeving van Metallurgie Hoboken.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de

Vogels

Minister, geachte collega's, mag ik u vragen met mij de overstap te maken van de Westvlaamse textielnijverheid naar de metaalverwerking in het Antwerpse. Dit dossier is een variatie op hetzelfde thema, het soms toch wel zeer moeilijke huwelijk tussen milieu en economie.

Het is algemeen geweten dat er in dit land niet bepaald een grote continuïteit van beleid is. Wij zitten met een systeem waar om de vier jaar nieuwe kabinetten van kersverse Ministers opnieuw het warm water uitvinden. Dat maakt dat heel wat studiewerk, gemaakt door vorige Ministers, al eens in de prullenmand verdwijnt en dat men, misschien ongewild, tot een kortzichtige dagjespolitiek komt. Dit soort politiek is zeer irriterend, vooral als het gaat om een probleem als dat van de loodvergiftiging en de vervuiling door Metallurgie Hoboken.

Sinds 20 jaar reeds is dit bedrijf de perfecte illustratie van de stelling dat de vervuiler in dit land niet betaalt, meer zelfs, ten koste van de onbetaalbare volksgezondheid in dit land verder kan vervuilen.

Ter inleiding een klein overzicht van het dossier als geheugensteuntje.

In 1973 komt de ernstige loodvergiftiging in Hoboken voor het eerst duidelijk aan het licht naar aanleiding van enkele gevallen van veesterfte in de omgeving van de Metallurgie. Bloedonderzoek bij de bevolking van de naburige wijk Moretusberg wijzen uit dat bij sommige kinderen een gevaarlijk hoog loodhalte aanwezig is in het bloed. In december van dat jaar wordt de Minister van Volksgezondheid voor de eerste maal geïnterpelleerd over de gevolgen van de loodvergiftiging, veroorzaakt door Metallurgie Hoboken in de gemeenten Hoboken, Wilrijk, Hemiksem en Antwerpen.

Op 31 mei 1978 wordt een koninklijk besluit uitgevaardigd waarin maximale grenswaarden worden vastgelegd voor de concentratie van lood in de lucht. Deze regeling geldt echter enkel voor het grondgebied van de

gemeente Hoboken. Anderhalf jaar later is er echter nauwelijks iets veranderd.

Begin 1981 is Minister Galle verplicht de scholen in de Moretuswijk tijdelijk te sluiten op grond van een verslag van het Provinciaal Instituut voor Hygiëne. Opnieuw werd een buitensporig hoog loodgehalte aangetroffen in het bloed van de schoolkinderen. De wijkbewoners protesteren hevig, omdat zij vrezen dat uiteindelijk de hele wijk zal moeten worden ontruimd. Volgens hen moet de vervuiling aan de bron worden bestreden door de afwerking van het 23 punten-saneringsprogramma dat reeds 3 jaar voordien was goedgekeurd.

Eind 1983 zorgt de loodvergiftiging in Hoboken andermaal voor een woelige gemeenteraad in Antwerpen. Schepen Mangelschots moet toegeven dat tussen 1981 en 1983 het gemiddeld loodgehalte in het bloed van kleuters onder de 6 jaar steeg van 25 Mg, de maximumnorm, tot 35 Mg. Bij sommige kleuters werd zelfs een loodspiegel van 50 Mg aangetroffen of dubbel zoveel als de toegelaten norm.

De ontsmettingswerken, waarvan de kostprijs 10 miljoen frank bedraagt, leverden geen noemenswaardig resultaat op. Het gemeentebestuur bevestigde een nieuw onderzoek, ditmaal door professor Clara. De Metallurgie zelf bleef weigeren iets aan de interne schikking binnen het bedrijf te veranderen.

Als het nieuwe onderzoek het gevaar bevestigt en de oorzaak vooral legt bij de uitstoot van zware stofdeeltjes in de directe omgeving van het bedrijf, eist het Antwerps stadsbestuur nieuwe maatregelen om de zware looduitstoot te beperken.

De directie van Metallurgie reageert zeer heftig en dreigt met het tewerkstellingsargument, namelijk dat er geen bijkomende milieumaatregelen kunnen worden getroffen zonder de tewerkstelling in gevaar te brengen.

Volgens de directie moeten de twee scholen en een deel van de wijk Moretusberg dan maar definitief worden ontruimd.

Tussen 1973 en nu is het onderzoek met betrekking tot de effecten van lood op de volksgezondheid enorm geëvolueerd. Amerikaanse onderzoeken wezen uit dat ook lage dosissen bij kinderen verantwoordelijk kunnen zijn voor loodvergiftigingsverschijnselen. Een gevolg alvast is dat België autoriteit verwerft op het vlak van het pb-onderzoek. Naar aanleiding van het jaar van het leefmilieu geeft toenmalig Minister van Leefmilieu, de heer Lenssens, zelfs een extra nummer uit van gezondheidsinspectie, waarin dokter Koen De Schrijver de evolutie beschrijft van het loodonderzoek. In zijn conclusie stelt hij : sedert 1974 zijn tal van maatregelen genomen om de contaminatie terug te dringen. Zowel het bedrijf als de gemeente hebben talrijke saneringsmaatregelen. De vroegtijdige opsporing en de hygiëne adviezen hebben er eveneens toe bijgedragen dat de loodwaarden die thans worden aangetroffen beduidend laag zijn dan 10 tot 15 jaar geleden. De waarden die nu in Moretusberg worden aangetroffen blijven echter nog steeds veel te hoog.

Ook in het jaar van het leefmilieu is het probleem niet opgelost ; de Vlaamse Executieve pronkt wel met de onderzoeksmethodes, maar sluit de ogen voor de onderzoeksresultaten.

Sinds eind 1989 volgens de onheilsboodschappen mekaar opnieuw op. Er lijkt op al die jaren niets opgelost. Drie elementen komen hier aan bod.

Ten eerste, op 20 oktober 1989 maakt de krant Het Volk bekend dat uit de analyses, uitgevoerd door het SCK-Mol zou gebleken zijn dat de uitstoot van de loodhoogoven bij MHO, waarin elektronisch schroot wordt verbrand voor de recuperatie van edele metalen, dioxine bevat van het Seveso-type. Het onderzoek werd uitgevoerd na klachten over reukhinder. MHO kreeg verschillende keren bezoek van de milieupolitie en uiteindelijk ook van het parket. Procureur Gepts liet op 30 augustus bewarend beslag leggen op 2.500 ton oude printplaten, spoelen, enzovoort, dus op elektronisch schroot, ter waarde van 1 miljard frank. MHO

Vogels

beschouwt dit materiaal als een tussenprodukt, wat, rekening houdend met het feit dat het bedrijf 64 ten honderd van zijn eindprodukten uit secundaire grondstoffen haalt, een begrijpelijke houding is. Maar volgens het parket, dat hierin de wettelijke voorschriften strikt volgt, gaat het om afval en daarvoor is een OVAM-vergunning nodig.

In opvolging van deze berichtgeving stelt Schepen Geeraerts tijdens een interpellatie in de districtraad van Hoboken : op vraag van MHO zelf werden besprekingen begonnen om te komen tot betere procédés bij de verwerking van de electronicschrap zodat de emissies zouden teruggedrongen worden en er aldus minder milieuhinder zou worden veroorzaakt. Dit zou moeten uitmonden in andere vergunningen. AROL wordt bij deze besprekingen betrokken.

Sindsdien hebben wij van dit dossier niets meer gehoord. Wordt dit electronicschrap al niet als afval beschouwd ? Is er een vergunning van AROL ? Die vragen blijven onbeantwoord. Duidelijk is dat intussen de electronicschrap opnieuw wordt verbrand door MHO. Het CLW meet niet meer, enkel het IHE doet dit nog en dan nog enkel voor zware metalen ; dioxine wordt niet meer gemeten. Wie niet weet niet deert !

Ten tweede ook het rapport, Hoboken, groeiseizoen 1989, van het ISO is veelbetekenend. Deze studie-opdrachten gebeuren in opdracht van het bestuur voor Leefmilieu en zijn een uitvloeisel van het in 1986 opgedoekte biologisch meetnet. Samenvattend kan worden gezegd dat er tussen 1980 en 1984 dalende waarden werden gemeten zowel voor cadmium als voor lood. Nadien is de toestand min of meer gestabiliseerd, op een te hoog peil weliswaar. In 1989 tekent zich echter opnieuw een stijgende trend af, die zich doorzet in 1990 en dit voor zowat alle zware metalen. Dit laatste rapport is echter nog niet gepubliceerd. Hoewel de genomen maatregelen door het bedrijf ongewijzigd zijn gebleven, tekent zich toch een verhoging van de ver-

vuilingsgraad af, wat slechts kan worden verklaard door een produktieverhoging en niet door voorjaarsstormen, mijnheer Weckx?

Minister Kelchtermans kwam in zijn MINA-plan al tot identieke conclusies. Hoboken blijft zowel voor Cd als voor Pb een probleemgebied. Voor lood dient daarenboven opgemerkt dat gerefereerd wordt naar een streefwaarde voor stofneerslag van 2 tot 2,5 mg/m², die blijkens het ISO-verslag wellicht nog onderschat is.

Ik wens eraan te herinneren dat in de onmiddellijke omgeving van het bedrijf de tuintjes in het begin van de jaren tachtig werden gesaneerd, met andere woorden, afgegraven en vervangen. Met de neerslag die we vandaag hebben zal die afgraving en sanering binnenkort opnieuw moeten gebeuren.

Het meest ergerlijke is dat het MINA-plan de onderzoeksresultaten correct worden beoordeeld. De Minister trekt ook de financiële middelen uit om dit onderzoek voort te zetten, ook in 1991, doch tot op heden weigert hij zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van MHO op te nemen. Op pagina 306 van het MINA-plan worden op korte tot middellange termijn normen voor zware metalen in het vooruitzicht gesteld. Hoewel de VlaRaLe reeds geruime tijd advies ter zake heeft uitgebracht is er van normen nog steeds geen sprake.

Ten derde, er zijn de recente gegevens van dokter Koen De Schrijver van de provinciale gezondheidsinspectie, waarin hij de screeningscampagnes beschrijft van de gezondheid van de jongeren tussen 3 en 12 jaar.

Hieruit blijkt dat kinderen die in de omgeving van het bedrijf wonen gedurende de hele periode zeer hoge gemiddelde loodwaarden in hun bloed behouden. Hoe dichter ze bij het bedrijf wonen hoe hoger de vastgestelde loodconcentraties in hun bloed.

Volgens de gezondheidsinspecteur worden de richtwaarden voor lood in het bloed van de Centers for Disease Control ruimschoots overschreden in zone I en II. Van 1986 tot 1989 blij-

ven de vastgestelde waarden vrij stabiel, om in 1990 flink toe te nemen. Een mogelijk verklaring hangt samen met de mobilisatie van loodstof ten gevolge van de voorjaarsstormen van die periode.

Na al die jaren is er dus ten gronde niets opgelost, integendeel, en de eerste reactie van de Vlaamse Minister van Volksgezondheid Weckx is dan ook onverantwoord en schandelijk. Ik citeer : iedereen is het erover eens dat sinds de nieuwe uitbatingsvoorwaarden de situatie gevoelig verbeterd is. Er is dan ook nu geen reden tot paniek. Onder bepaalde klimatologische omstandigheden — zoals begin 1990 — werd een toevallige verhoging van het loodgehalte vastgesteld.

Ik denk voldoende te hebben aange-toond dat de opnieuw toegenomen vervuiling en problemen niet alleen te maken hebben met klimatologische omstandigheden, integendeel. Trouwens ook al zou dit zo zijn, klimatologische omstandigheden rechtvaardigen niet het laten voortbestaan van onverantwoorde situaties voor de volksgezondheid. Beletten dat het weer gaat waaien, kan geen enkele Minister. Er is in Hoboken niets opgelost !

Is het niet stilaan tijd om hieruit de voor hand liggende conclusies te trekken ? MHO kan en mag niet langer alle gezondheidsnormen tarten. Ofwel past ze haar produktie aan, ofwel, en dit is wellicht het enige alternatief, verdwijnt het bedrijf uit het dichtbevolkte gebied. De tijd van studie is voorbij. De Vlaamse Executieve kan zich niet langer verschuilen achter nieuwe studie-opdrachten, gevraagd door dokter Clara en dokter De Schrijver. De wijk Moretusberg is geen labo maar een woonwijk.

Ook het zogenaamde 23-puntenplan uit 1978 is niet afdoend gebleken. Op twee punten na werd dit programma uitgevoerd. Wat niet gebeurde is het aanleggen van een bufferzone, zodat de neerslag van zware deeltjes niet langer terecht komt op de woonwijk. Het jarenlange touwtrekken tussen overheid en bedrijf om te beslissen of het bedrijf achteruit moet dan wel

Vogels

of een deel van de woningen moet worden ontruimd lijkt te worden beslecht in het voordeel van het bedrijf. Immers, voor het eerst maakt het rapport van dokter De Schrijver officieel melding van de ontruiming van 300 woningen. Hij wordt hierin bijgetreden door de medische werkgroep Hoboken, waarin onder meer de vertegenwoordiger van het Gemeenschapsministerie van Volksgezondheid vertegenwoordigd is.

De stad Antwerpen heeft echter duidelijk stelling genomen tegen deze ontruiming en beweert dat het bedrijf achteruit moet. Dit bekomen op basis van vrijwilligheid van de kant van het bedrijf lijkt voor de stad Antwerpen, die in onderhandeling is met MHO, niet erg waarschijnlijk. De woordvoerder van MHO, de heer Tock, stelt trouwens duidelijk : Wij willen alle investeringen doen op drie voorwaarden : ze moeten technisch haalbaar zijn, economisch verdraagbaar en we moeten een minimum aan garantie hebben dat de ingrepen ook effect zullen hebben.

Het afdekken van de stortplaatsen die tijdens de voorjaarsstormen voor overlast zorgden, is volgens Tock dan niet zo voor de hand liggend. De vraag is dan ook of het afdekken haalbaar en effectief is. Want we willen in de hangars die zouden worden gebouwd natuurlijk ook geen zeer hoge concentraties loodstof. De ventilatie voor grote oppervlaktes is ook een moeilijke en zeer prijzige zaak. Of met andere woorden, van ons moet je niet veel meer verwachten.

De stad Antwerpen stelt dan ook terecht de Vlaamse Executieve voor haar verantwoordelijkheid. Reeds tijdens de hierboven vermelde interpellatie in de districtsraad Hoboken stelde de bevoegde schepen : Er wordt getracht om dit dossier bij de Vlaamse Executieve te actualiseren. Na jaren van totale inertie zowel bij het gemeenschapsbestuur als de betrokken ambtenaren, is er terug beweging.

En ook in de krant van 13 maart jongstleden wijst de bevoegde stadsambtenaar met de vinger naar de ge-

westoverheid. Hij zegt : Eén ding is duidelijk, namelijk dat huizen afbreken niets oplost. Het is nu het moment om werk te maken van iets wat Antwerpen al jaren vraagt : het bepalen van een norm voor lood.

Mijn vraag is duidelijk. Wanneer zal de Vlaamse overheid eindelijk haar verantwoordelijkheid opnemen en een einde maken aan de onaanvaardbare vervuiling door MHO ?

Tot slot zeg ik duidelijk dat na bijna 20 jaar voor ons de maat vol is en dat wij niet zullen rusten vooralleer de toestand in Hoboken is gesaneerd. Zolang dit niet het geval is zullen wij u om de vier maanden over dit dossier interpellieren. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Cauwenberghs heeft het woord.

De heer F. Cauwenberghs (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, bij een vorige interpellatie begon ik met de uitspraak dat het zuiden van Antwerpen regelmatig in het nieuws kwam, telkens op een milieu-onvriendelijk manier. Het is weer zo ver. Telkens is er dezelfde Minister van Leefmilieu bij betrokken. Gaat het niet over de stortplaatsen, over de verbandingsoven, dan is er de Metallurgie Hoboken. Ik zal de geschiedenis van de Metallurgie niet maken, want Mieke Vogels heeft daaraan voldoende tijd besteed. Sinds 1973 staat het dossier MHO bijna voortdurend in de belangstelling, hoewel het probleem ontstaan is voor 1973. Het dossier is dus eigenlijk ouder dan 20 jaar.

De bezorgheid van de bevolking is sinds 1973 niet verminderd. Als het stiller wordt rond dit dossier, zijn er telkens opnieuw incidenten om het aan te wakkeren. Het is dan ook normaal dat wij vandaag vragen stellen.

Metallurgie Hoboken is geen klein bedrijf. Vanuit Hemiksen, mijn gemeente, merk ik dat het nog altijd uitbreiding neemt naar het zuiden. Ik ken de terreinen goed maar we krijgen zeer weinig inlichtingen van het bedrijf. Het is gesloten. De poort gaat dicht en het is moeilijk om van het bedrijf inlichtingen te krijgen

over zijn activiteiten en zijn inspanningen met betrekking tot het milieu.

Op het ogenblik is de door Metallurgie aangekochte terreinen nog geen activiteit van het bedrijf. Een scheepsherstellingsbedrijf en een betonfabriek zijn er gevestigd maar ik kan mij voorstellen dat het bedrijf niet van plan is die activiteiten op haar gronden te laten voortbestaan en dat het in de toekomst op die gronden zijn activiteiten wil uitbreiden.

Ik hoop dat de overheid — in de eerste plaats het gemeentebestuur dat de vergunningsaanvragen behandelt, zoals ik ook wel weet — voldoende toezicht zal houden opdat er geen uitbreiding is van milieu-onvriendelijk ke activiteiten. Ik moet toegeven dat ik niet zo pessimistisch ben als mijn collega Vogels. Ik meen namelijk dat het bedrijf inspanningen heeft gedaan met betrekking tot zijn productieproces. Het voldoet nu aan een aantal normen en ik ben ervan overtuigd dat als de overheid nog strengere normen oplegt, het bedrijf ook daaraan kan voldoen. De overheid moet dus harder optreden en het bedrijf verplichten om strengere normen na te leven.

Het bedrijf kent de problemen vermits het op 14 januari 1991 een studie heeft gepubliceerd waarin de oorzaken van de stofopwaaiing worden aangetoond. Toen het 23-puntenplan in 1973 werd opgelegd, heeft het bedrijf een aantal eisen ingewilligd. Aan andere voorwaarden heeft het niet of onvoldoende voldaan. In verband met de opslag, de verplaatsing en het afdekken van de grondstoffen, is het bedrijf tekort geschoten.

In de studie wordt aangeduid welke oplossingen het bedrijf voor ogen heeft. Ik vind het jammer dat die studie pas nu is gemaakt want het bedrijf kent de problemen al 20 jaar. Het bedrijf slaagt er niet in de grote hoeveelheden grondstoffen voldoende vochtig te houden en behoorlijk af te dekken.

In het rapport wordt voorgesteld om de huizen in zone 1 af te breken maar daarmee kunnen wij uiteraard niet

Cauwenberghs

instemmen. Er dient in ieder geval een oplossing te worden gevonden want het probleem van de gezondheid van de kinderen blijft bestaan.

Aangezien het bedrijf niet bereid is om vrijwillig een bufferzone aan te leggen, moet het mogelijk zijn het bedrijf op te leggen een bufferzone van 150 meter aan te leggen binnen de muren van het bedrijf : niet de wijk moet verdwijnen, maar het bedrijf moet inspanningen doen. Uit de studie van de plattegrond van het bedrijf blijkt dat daarvoor geen grote inspanningen nodig zijn.

Mijnheer de Minister, wanneer zal u ingrijpen ?

Welke maatregelen overweegt u om iets te doen aan dit vervelend dossier en om in de toekomst te vermijden dat er zich nog vervelende incidenten en ongemakken voordoen ?

Volwassenen zijn niet gevoelig aan loodvergiftiging, maar het aantal kinderen is belangrijk genoeg om de nodige aandacht te krijgen. (*Applaus*)

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, zoals mevrouw Vogels in haar interpellatie terecht stelt betreft het een probleem dat reeds lang bestaat en waarvoor diverse Ministers elementen van een oplossing hebben voorgesteld. Buiten een tijdelijke toename van het loodgehalte in het bloed in het voorjaar 1990, vermoedelijk ten gevolge van klimatologische omstandigheden in casu de zeer zware voorjaarsstormen, doen zich op dit ogenblik geen nieuwe feiten voor.

U verwijst naar een rapport over de resultaten van het screeningonderzoek over loodintoxicatie bij schoolkinderen uit Hoboken in de periode 1986-1990, dat mede op mijn initiatief en ten laste van mijn begroting werd uitgevoerd.

Vooraleer op uw vragen te antwoorden, past het de voornaamste resultaten van dit onderzoek — uitgevoerd bij kinderen tussen 3 en 12 jaar — te

vermelden. Ze kunnen als volgt worden samengevat.

Ten eerste, de kinderen die in de omgeving van het bedrijf wonen vertonen constant een hogere loodwaarde in het bloed dan normaal. Hoe dicht er zij bij het bedrijf wonen, hoe hoger de vastgestelde waarden. In de zone I en II worden richtwaarden van de Centers for Disease Control voor lood in bloed overschreden. Nu is deze richtwaarde 25 microgram per deciliter.

Ten tweede, tussen 1986 en 1989 bleven de vastgestelde waarden vrij stabiel, in 1990, namen zij flink toe. Een mogelijke verklaring hangt samen met de mobilisatie van loodstof ten gevolge van voorjaarsstormen tijdens die periode.

Ten derde, uit de verder uitsplitsing van de gegevens blijkt dat jongere kinderen hogere loodgehaltes hebben dan oudere kinderen, hetgeen samenhangt met de combineroute : lood op de bodem, lood op de handen en lood in de mond. Jongens scoren hoger dan meisjes en vooral migrantenjongens halen de hoogste waarden, zij spelen immers meer op straat.

Het eerste rapport dat ik in de loop van januari ontving was een voorrapport. Nu heb ik het rapport ontvangen en stel ik vast dat in de conclusie enkele woorden zijn gewijzigd, de gezondheidsinspecteur zal daarvoor zijn redenen hebben. Op basis van het officieel rapport suggereert de gezondheidsinspecteur van de provincie Antwerpen tot het ontruimen van 300 huizen.

Wat uw eerste vraag betreft, meer bepaald op basis van welke gegevens de gezondheidsinspecteur van de provincie Antwerpen beslist tot het ontruimen van 300 huizen, kan ik u het volgende antwoorden. De beslissingsbevoegdheid tot het onbewoonbaar verklaren van ongezonde woningen komt niet rechtstreeks toe aan de gezondheidsinspecteur. Als jurist heb ik enig onderzoekswerk gedaan.

In de eerste plaats verwijs ik naar artikel 6, paragraaf 1 punt vier van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Volgens dit artikel is het Gewest bevoegd voor : De huisvesting en de

politie van woongelegenheden die gevaar opleveren voor de openbare reinheid en gezondheid. Met andere woorden, de reglementering van deze aangelegenheid is een bevoegdheid van het Gewest. Voor het Vlaams Gewest is dit thans geregeld in de huisvestigingscode, meer bepaald in artikel 67.

Hierin wordt bepaald dat de gezondheidsinspecteur van het ambtsgebied die het bestaan van ongezonde woningen vaststelt, deze gebouwen aanwijst aan de burgemeester van de gemeente met aanduiding van de maatregelen die in het belang van de hygiëne moeten getroffen worden. De burgemeester is gehouden binnen de maand na ontvangst van zijn rapport een beslissing te nemen.

Deze bevoegdheid wordt aan de burgemeester overigens ook toegekend in het kader van zijn politionele bevoegdheden ingevolge artikel 133 en 135 van de nieuwe gemeentewet. Indien de burgemeester binnen de gestelde termijn geen beslissing heeft genomen, of indien de door hem opgelegde maatregelen onvoldoende blijken, kan de gezondheidsinspecteur beroep aantekenen bij de Vlaamse Executieve, die dan ter zake op voorstel van de Gemeenteminister van Huisvesting een verbod kan uitvaardigen. U zal dus andere Ministers moeten interpelleren.

Mevrouw Vogels, u lacht, maar het is belangrijk na te gaan welke de juridische mogelijkheden zijn voor de oplossing van dit probleem.

Wat de eventuele onbewoonbaar verklaring betreft, heb ik dan ook, rekening houdend met boven vermelde procedure, de gezondheidsinspecteur van de provincie Antwerpen onderzocht over zijn rapport van de resultaten van het screeningonderzoek voor loodintoxicatie bij schoolkinderen uit Hoboken in de periode 1986-1990.

De gezondheidsinspecteur deelde mij mee dat hij in zijn rapport als besluit schrijft : In de huidige omstandigheden is de gezondheid van kinderen onder de 12 jaar die wonen in de onmiddellijke omgeving van het be-

Weckx

drijf gehypotheceerd. Er moet op korte termijn een oplossing voor hun woonsituatie worden gevonden. Er is dus alsnog geen sprake van een advies aan de burgemeester tot het nemen van een beslissing voor het ont-ruimen van 300 huizen. Overigens wordt de bestaande wetgeving momenteel derwijze toepast dat een woning onbewoonbaar wordt verklaard om **structuele** of technische omstandigheden die rechtstreeks de inwoners of omwonenden bedreigen. In dit rapport wordt slechts aangegeven dat een bepaalde categorie van inwoners namelijk kinderen tot 12 jaar, van een bepaalde wijk (zone I) op langere termijn kunnen blootgesteld worden aan gezondheidsproblemen, of dat zij met andere woorden in deze omgeving zekere gezondheidsrisico's lopen.

Daarenboven deelt de gezondheidsinspecteur mij mee dat er een aantal knelpunten blijven bestaan omtrent de interpretatie van de bekomen cijfergegevens.

De gebruikte onderzoeksmethode — de vrijwillige deelname, een wisselende participatie, een dynamische populatie jongeren tussen 3 en 13 jaar, waar jongere kinderen bijkomen en ouderen uit de onderzochte groep verdwijnen — noopt tot voorzichtigheid qua interpretatie. De gezondheidsinspecteur schrijft hierbij — hij zegt dit niet alleen in zijn rapport, maar hij heeft het mij ook mondeling medegedeeld — het volgende : omwille van de aard van een dergelijk onderzoek leent deze studie zich slechts in beperkte mate tot causale uitspraken.

Het is dus de autonome bevoegdheid van de gezondheidsinspecteur om, binnen de hoger geschetste procedures, aan de burgemeester het zijn inziens opdringende advies te geven.

Wat uw tweede vraag betreft, kan ik u verzekeren dat zoals in het verleden en mede rekening houdende met de nieuwe gegevens die beschikbaar zijn gekomen, ik mijn administratie en de betrokken gezondheidsinspecteur in het bijzonder, opdracht heb gegeven deze problematiek op de

voet te volgen en tijdig de passende maatregelen voor te stellen.

Vervolgens kan ik u meedelen dat de procedure voor het samenroepen van de coördinerende werkgroep Hoboken — u weet dat de coördinerende werkgroep bestaat, maar dat hij sedert 1987 nooit heeft vergaderd — zal worden gestart van zodra de technische werkgroep, onder voorzitterschap van de heer M. Verduyn van het IHE, haar verslag heeft neergelegd. Ik heb gevraagd dat dit dringend zou gebeuren.

Deze coördinerende werkgroep werd in 1978 opgericht. Het voorzitterschap berust bij een leidend ambtenaar van de AROL en omvat leden van de technische werkgroep, de medische werkgroep en afgevaardigden van de stad Antwerpen, de provincie en van de twee betrokken kabinetten. Deze coördinerende werkgroep heeft als opdracht voorstellen tot sanering uit te werken, zowel op het niveau van het bedrijf als maatregelen op niveau van de wijk. Ter informatie kan ik verduidelijken dat de medische werkgroep reeds werd opgericht in 1978 door Minister Dhoore. Het betreft een subcommissie van de coördinerende werkgroep Hoboken. De voorzitter is professor Clara. Tenslotte moge ik u verwijzen naar mijn collega Theo Kelchtermans voor de antwoorden die leefmilieu betreffen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, in antwoord op de interpellatie van mevrouw Vogels en van de uiteenzetting van collega Cauwenberghs zal ik inpikken op wat reeds werd gesteld door mijn collega van Volksgezondheid. Het zal dus niet de laatste maal zijn — voor zover ik de gelegenheid nog zal hebben er persoonlijk op te antwoorden — vermits mevrouw Vogels heeft aangekondigd dat zij om de vier maanden zal interpelleren. (Onderbreking door de heer A. Denys)

Vervolgens meen ik dat, zolang er economische activiteiten zijn, vooral in dit soort sectoren en, mevrouw Vogels, zolang de gebraden vogels ons niet in de mond vliegen,

dit soort vragen zullen worden gesteld.

Vooreerst kom ik tot de vergunnings-situatie.

Inzake de exploitatieaspecten van het bedrijf zelf, deel ik u mee dat het bedrijf twee verschillende hoofdafdelingen bevat, ter plaatse genaamd de bovenfabriek en de benedenfabriek. Elk van deze fabrieken beschikt over een geldige exploitatievergunning. U vraagt zich af hoe een bedrijf met een dergelijke repercussie op de volksgezondheid een uitbatingvergunning kan bekomen.

Voor de benedenfabriek werd bij besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen een vergunning verleend op 9 juni 1988, geldig tot 27 mei 2005. Tegen dit vergunningsbesluit werd destijds geen beroep aangetekend, noch door het bedrijf dat de uitbatingvoorwaarden aanvaardde, noch door derden.

De bovenfabriek, die zich situeert aan de noordkant, werd op 8 september 1970 in beroep, bij het besluit van de Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, vergund voor een termijn verstrijkend op 21 november 1994. De benedenfabriek is de oorzaak van de geleide loodemissies ; ik zal nu vooral spreken over de benedenfabriek, gesitueerd aan de zuidkant. Er is nochtans ook verontreiniging door opwaaiend stof vanuit de bovenfabriek, onder meer door de stockage van ertsen.

De exploitatievergunning werd op 9 juni 1988 verleend door de bestendige deputatie — weliswaar mits bepaalde voorwaarden — op basis van gunstige adviezen, uitgebracht door de colleges van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen en de gemeente Hemiksem, het bestuur voor Ruimtelijke Ordening, het bestuur voor Leefmilieu en de Gezondheidsinspectie. Uit de overwegingen opgenomen in de exploitatievergunning blijkt, dat de bestendige deputatie van oordeel is dat het eventueel afraden van bewoning voor kinderen beneden de 12 jaar binnen een zone van 100 meter buiten het bedrijf, buiten haar bevoegdheid valt, in het ka-

T. Kelchtermans

der van de ARAB-vergunningsprocedure. Collega Weckx heeft er trouwens naar verwezen en de Gemeenschapsminister voor Huisvesting kan daaromtrent een initiatief nemen.

Tijdens het openbaar onderzoek met het oog op de vernieuwing van de exploitatievergunning voor de benedenfabriek, werd geen enkel bezwaar ingediend. In de exploitatievergunning zijn emissienormen voor lood opgelegd, namelijk voor de elektrische ovens 5 mg/m³ en voor niet-elektrische ovens tot 9 juni 1993 20 mg/m³ en vanaf juni 1992 5 mg/m³.

Mevrouw Vogels vraagt hoe het komt dat de normen voor zware metalen nog niet zijn opgelegd, terwijl de Vlaamse Raad voor Leefmilieu hieromtrent reeds een advies heeft uitgebracht. Deze normen zullen worden opgenomen in het kader van de wijziging die is doorgevoerd met het nieuwe milieuvergunningsdecreet en ook met het Vlaams reglement inzake milieuvergunningen waarvan titel 1 reeds is goedgekeurd door de Vlaamse Executieve. Op 1 september 1991 moeten de sectoriële milieuvergunningsvoorwaarden, waaronder deze zware metalen, van kracht worden. Misschien kan ik bij een volgende interpellatie meedelen dat dit vanaf september 1991 van kracht zal worden. Het bestuur Milieuvergunningen, samengesteld in een nieuwe structuur, werkt aan deze sectoriële milieuvergunningsvoorwaarden.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal ook nog even op de concrete vragen antwoorden. Het bedrijf zelf is gevestigd in de nabijheid van een woonkern, wat historisch is te verklaren. Dit is niet alleen daar, maar ook in andere provincies het geval, vooral dan voor de metallurgie industrie. De arbeiderswoningen werden vlak in de buurt van deze bedrijven gebouwd. Het bedrijf werd toen ontzilveringsfabriek genoemd. Het werd opgericht in 1887. Bij de start was het zeer bescheiden maar in de voorbije jaren heeft het een belangrijke uitbreiding gekend. Momenteel heeft het ongeveer 80 hectaren in uitbating, in de

omgeving behorend bij het bedrijf ; ongeveer 3000 werknemers zijn er tewerkgesteld. Het is trouwens één van de meest moderne en omvangrijke non-ferro-bedrijven, dat trouwens wereldvermaard is omwille van de technologie die aldaar wordt ontwikkeld met het oog op de recyclage en de recuperatie van waardevolle metalen. Ik meen dat zulks ook een belangrijk milieu-aspect is.

Ik heb deze bedrijven in tempore non suspecto bezocht in het kader van de programma's die het Vlaams Economisch Verbond heeft opgesteld. Het is in iedere geval leerrijk dit soort bedrijven ter plekke te bekijken. Heel wat milieu-activiteiten passen in het Afvalstoffenplan, met name recyclage van belangrijke stoffen, enzovoort. Met de technologie die daar wordt ontwikkeld, wordt dit alles mogelijk gemaakt. Dit belet niet dat zij onderworpen blijven aan de vanzelfsprekende normen die binnen het milieudepartement voor iedereen op dezelfde wijze moeten gelden.

Wat de exploitatievergunningen betreft, heb ik daarstraks gezegd hoe de situatie zich momenteel voordoet. Volgens de mij verstrekte informatie leeft het bedrijf inderdaad de opgelegde exploitatievoorwaarden na.

Wat de vraag naar milieusanering betreft, wil ik erop wijzen dat reeds meerdere jaren een dergelijke sanering wordt doorgevoerd. Door het Ministerieel Comité voor Leefmilieu werd op 8 mei 1978 een technische werkgroep opgericht die werd belast met het volgen van de toestand binnen en buiten het bedrijf. Het zal u wellicht interesseren welke organismen en diensten van deze werkgroep deel uitmaken : het kabinet van de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu ; het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Emissie-Inventaris Vlaamse Regio (EIVR) ; het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, administratie Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu (AROL), hoofdbestuur ; het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, administratie Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu (AROL), afdeling Antwerpen, het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie, Ministerie van Volksgezondheid ; het Insti-

tuit voor Scheikundig Onderzoek, Ministerie van Landbouw ; de NV Metallurgie Hoboken-Overpelt ; het Centrum tegen Lucht- en waterverontreiniging, Antwerpen ; het gemeentebestuur van Antwerpen ; de provinciale dienst voor de Bescherming van het Leefmilieu, het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen.

Ingevolge de besprekingen in deze werkgroep werd er trouwens een saneringsprogramma opgezet dat ook tot een werkelijke milieusanering heeft geleid. Dit blijkt uit het twaalfde jaarrapport, dat handelt over de periode 1 april 1989 tot 31 maart 1990. Als men deze gegevens op een rij zet, ziet men dat de loodemissie, ook op meetpost 16 in de fel besproken Curiestraat, over het hele jaar genomen een opmerkelijke verlaging vertoont. In de periode 1978-1979 werd hier een wintergemiddelde gemeten van 5,25 microgram per kubieke meter, in de periode 1989-1990 bedroeg dat 2,61 microgram. Dat is dus een belangrijke verbetering.

Het glijdend jaargemiddelde van de loodemissie op meetpost 16 bedroeg tot 1 april 1990 1,95 microgram per kubieke meter ; de norm is hier 2 microgram. Ter hoogte van de school en van het Meunierplein werd een loodstofneerslag gemeten van 3,92 microgram per dag ; hier is evenwel geen dwingende norm gesteld.

Door de inspanningen van het bedrijf, de initiatieven van de werkgroep en de afgesproken begeleiding is er een gevoelige verbetering ten overstaan van 1978. Om uit te maken of die verbetering voldoende is om een verdere uitbating toe te laten, lijkt het mij aangewezen vertrouwen te blijven geven aan de technische werkgroep ad hoc die sedert 1978 deze problematiek nauwgezet onderzoekt en volgt. Natuurlijk kan de informatie zowel van binnen als van buiten het bedrijf worden verbeterd. Zeker het bedrijf verzuimt nog al eens belangrijke initiatieven en resultaten aan de buitenwacht mee te delen, zodat er misverstanden ontstaan. Dit bewijst nog maar eens dat de werkgevers en werknemers structureel bij het milieubeleid moeten worden betrokken, zoals het MINA-plan

T. Kelchtermans

voorstelt. Dit soort investeringen en de repercussies op de omgeving moeten voorwerp worden van de besprekingen in de ondernemingsraad en het comité voor veiligheid en gezondheid.

Voor de aspecten met betrekking tot de exploitatie van het bedrijf werd met alle adviezen ter zake van deze technische werkgroep rekening gehouden. Zeer recent nog kreeg ik een rapport toegespeeld, waarin men de resultaten geeft van een gedetailleerd verslag dat op 14 juni 1991 door een beperkte afvaardiging van die werkgroep in Hoboken werd besproken. Enkele conclusies hiervan zijn zeer interessant. Deze studie heeft aangetoond dat de voornaamste bron die de uitval van lood, cadmium en arsenicum beïnvloedt in de omgeving van MHO opgewaaid stof is uit de ertsensparkagglomeratie.

In dit rapport staan nog hele reeksen vaststellingen. Belangrijk zijn de vooropgestelde uit te voeren maatregelen met een rechtstreeks effect op het opwaaien van stof.

De suggesties zijn : installatie van een automatische sproeiinstallatie op een gedeelte van het wegennet bovenfabriek ; sanering van de niet verharde oppervlakte pb-stockage ten westen van Harris 2 door verharding samen met sproeien en kuisen of door aanbrengen van keien en grint ; het afhouden tegen 31 december 1991 van de stockage op het ertsenspark bovenfabriek van **metaalhoudende** tussenprodukten niet direkt noodzakelijk voor de agglomeratie en de roosting ; het minimaal houden van de stocks van primaire grondstoffen zal bijdragen tot het verminderen van de **gestockeerde** volumes, wat zal leiden tot een uitbreiding van de interne bufferzone langsheen de Curiestraat ; het verminderen van de vervuiling van de banen rondom het ertsenspark bovenfabriek door optimalisatie van het intern transport ; vermindering van het goederenvervoer op de bovenfabriek ; koper en zink

is hier minder ter zake omdat het vooral over lood gaat ; antimoon, ook niet van toepassing hier ; het aanbrengen van beplanting in de bufferzone langs de noordelijke grens van het fabrieksterrein.

In antwoord op de suggestie van collega Cauwenberghs moet ik toch zeggen dat belangrijke resultaten werden geboekt en dat wij, in het kader van het vergunningenbeleid, het voorkomingsbeleid moeten stimuleren. Op basis van het laatste rapport van de subgroep, opgericht binnen de technische werkgroep, werd overeengekomen een aantal suggesties te weerhouden en dringend met de bedrijfsleiding MHO-Hoboken-Overpelt contact te nemen, teneinde na te gaan op welke wijze wij in het kader van de sectoriële milieuvergunningvoorwaarden een aantal concrete suggesties aan het bedrijf kunnen opleggen, naast de voorwaarden, die reeds in de exploitatievergunning worden bepaald. Deze exploitatievergunning is zeer correct tot stand gekomen, waarbij vanwege het openbaar onderzoek nauwelijks bezwaren werden geopperd. Bovendien blijkt uit de rapportering dat de afspraken tot op heden correct werden uitgevoerd.

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, tot Minister Kelchtermans wens ik te zeggen dat ik destijds samen met de heer Staes werd uitgenodigd in het kader van de zeer boeiende bedrijfsbezoeken van het VEV aan de Metallurgie van Hoboken. Ik moet zeggen dat ik daar toen goed werd ontvangen, maar dat heeft mij niet dermate kunnen beïnvloeden dat ik nu in de goede bedoelingen van het bedrijf zou geloven. Het heeft mij er in elk geval niet van weerhouden de evolutie in dit bedrijf met argusogen te volgen.

Mijnheer de Minister, ik denk dat u in feite niet goed heeft begrepen wat ik heb willen zeggen. Dit dossier sleept reeds twintig jaar aan, dat is zeker lang genoeg. De situatie in dat bedrijf moet worden gesaneerd. Uit rapporten blijkt duidelijk dat het bedrijf, daar waar het nu staat, niet

thuis hoort. Immers, het staat midden in een woonwijk en alle maatregelen, evenals alle goede en/of slechte bedoelingen van het bedrijf ten spijt, heeft men niet kunnen verhelpen dat er in 1991 nog altijd een acuut, constant en chronisch gevaar bestaat voor de volksgezondheid. De vestiging van die fabriek hoort op die plaats dus niet thuis.

Alle wetenschappelijke aanvullingen hebben ter zake geen waarde. Gedurende twintig jaar werd bij middel van vele wetenschappelijke methoden aangetoond dat er een gevaar is voor de volksgezondheid. Men kan nog twintig jaar doorgaan en zeggen welke zaken moeten worden onderzocht, maar dat zal niets uithalen, aangezien reeds twintig jaar vaststaat dat het bedrijf daar niet thuis hoort.

Minister Weckx, u heeft aangetoond hoe ingewikkeld het beleid in het Vlaamse land is. Door het definitieve rapport van de gezondheidsinspectie aan te halen heeft u trouwens bewezen dat ofwel het bedrijf achteruit moet, ofwel de woningen. U heeft gezegd dat het allemaal niet zo eenvoudig is, maar u heeft niet op mijn essentiële vraag geantwoord, met name of u als beleidsverantwoordelijke meent dat in dit geval het bedrijf achteruit moet — zoals de stad Antwerpen heeft beslist — of meent u, zoals de gezondheidsinspectie, dat de woningen moeten worden ontruimd ?

Op dit ogenblik wordt, zoals in Antwerpen wordt gezegd, de hete patat gewoon van de ene naar de andere doorgegeven. U zegt dat het de inspecteur van de Gezondheidsinspectie is, die in het kader van de huisvestingscode moet beslissen. Bijgevolg zouden wij dan ook nog de Minister van Huisvesting moeten interpellieren. Aldus kan het probleem nog gedurende lange tijd van de ene naar de andere worden doorgeschoven. Uiteindelijk zal er toch iemand moeten zijn die de verantwoordelijkheid dient te nemen en antwoorden op de vraag of het bedrijf achteruit moet, ofwel of de woningen moeten worden ontruimd. Dat is de hamvraag die iedereen zich vandaag stelt, maar waarop niet wordt geantwoord, waardoor de toestand van de inwoners aldaar steeds moeilijker wordt.

Vogels

Aan de Minister van Leefmilieu wil ik zeggen dat hij nogmaals illustreert wat Minister Weckx heeft gezegd, namelijk de ondoorzichtigheid in de besluitvorming in het Vlaamse land. Hij verklaart zeer fier dat er, toen Metallurgie in 1988 een nieuwe vergunning van de bestendige deputatie kreeg, er geen enkele reactie van deren is gekomen. Welnu, dat zegt voor mij niets. De openbaarheid van bestuur is in dit land een principe dat met de mond wordt beleden maar waarvan in de praktijk weinig terecht komt. Mijn vraag is : werden de groepen die al twintig jaar rond dit probleem actie voeren op de hoogte gebracht van de onderhandelingen ? *(Twistgesprekken tussen de heer J. Geysels en de heer E. Van Rompuy)*

Mijnheer Van Rompuy, houdt U zich maar bezig met de BRT. Daar hebt u al werk genoeg mee !

De stad Antwerpen staat uiteraard met de rug tegen de muur. Zij kan zelfs geen omgevingsnormen voor lood bepalen aangezien dat tot de bevoegdheden van de Vlaamse Executieve behoort. Zij kan alleen in het kader van bestaande normen bijkomende voorwaarden stellen voor de bescherming van de omgeving. Hier schuift men dus opnieuw de hete patat door van de ene naar de andere overheid.

Ik heb een aantal vragen gesteld over de angstaanjagende berichten in verband met dioxine-uitstoot na verbranding van electronische schrap. Zal er opnieuw worden gemeten aan die schouw naar de dioxine-uitstoot ? Werd beslist om een dergelijke opdracht aan AROL toe te vertrouwen ? Worden die electronische schrap nu beschouwd als afval of als grondstof ? Ik heb op deze vragen geen antwoord gekregen.

Tot slot kondig ik aan dat ik een motie van aanbeveling zal indienen waarin ik er bij de Executieve vooral op aandringt om een loodnorm voor de omgeving vast te leggen. Ik hoop dat de Executieve daarop ingaat en ik bijgevolg niet meer over dit probleem hoef te interpellieren.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, door een andere verplichting kon ik jammer genoeg niet deelnemen aan dit debat. Toch wens ik ook enkele opmerkingen te formuleren.

In 1973 werd voor het eerst gewag gemaakt van het probleem in Hoboken. In 1978 werd, na zeer drastisch optreden van de toenmalige burgemeester van Hoboken die met de sluiting van het betrokken bedrijf dreigde, een 23-puntenprogramma opgemaakt dat later werd geactualiseerd.

Het blijkt echter dat er nog steeds een aantal punten niet werden uitgevoerd, bijvoorbeeld op het vlak van de inventaris van de emissie. Deze is na dertien jaar nog steeds niet uitgevoerd wat een ernstige tekortkoming is van de Executieve.

Volgens de Minister van Leefmilieu worden er nog altijd hoge waarden gemeten, die onder meer te wijten zijn aan gebrekkige afdekking van de stocks. Dan moet men zich toch vragen stellen over de uitvoering van het bovengenoemde programma aangezien een betere afdekking precies één van de meest elementaire punten op het programma was.

Verder wijst de Minister van Leefmilieu op een reële daling van de waarden. Nochtans moet ik onderstrepen dat het bedrijf volgens dokter Clara vooral in de eerste vijf jaar, nadat het probleem acuut was geworden, een ernstige inspanning heeft geleverd, inspanning die echter sedertdien aanzienlijk is verzwakt. Dat verklaart ook waarom de jongste jaren de daling veel trager gaat. Zij heeft wellicht minder te maken met het bedrijf dan wél met algemene omgevingsfactoren.

In de studie van inspecteur-dokter De Schrijver worden voor het eerst twee populaties met elkaar vergeleken. Het is duidelijk tot uiting gekomen dat de verschillen tussen de twee populaties aanzienlijk blijven. Men mag niet uit het oog verliezen dat in het algemeen onze omgeving iets

loodrijver is geworden dan 10 of 15 jaar geleden. Ik denk vooral aan het verminderen van het loodgehalte in de benzine.

Ik wil een aantal van de voorstellen, die door de Ministers werden geformuleerd, bijtreden. Ik denk ook dat mevrouw Vogels geen ongelijk heeft. Er zal ongetwijfeld op zeker ogenblik een beslissing moeten worden genomen inzake ofwel de bewoners ofwel de fabriek en of die 150 meters achteruit moet.

Ik denk dat de tijd voorbij is dat men erop kan rekenen dat door kleine stapjes verder vermindering van de waarden zou kunnen worden bereikt. Integendeel, ik meen dat de tijd van de beslissing onherroepelijk komt. De studie van dokter De Schrijver toont dit aan.

Bijgevolg nodig ik de Executieve uit om ervoor te zorgen dat met grotere doortastendheid dan de afgelopen tien jaar zou worden opgetreden.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, mijn antwoord zal kort zijn. Aan mevrouw Vogels zeg ik dat ik in mijn antwoord duidelijk de verantwoordelijkheden heb gelegd waar ze moeten liggen. Ik heb een lang gesprek gehad met dokter De Schrijver in verband met zijn rapport en in verband met deze aangelegenheid. U weet echter dat op het vlak de provinciale inspecteurs van Volksgezondheid autonoom en onafhankelijk zijn. Ik vind dat belangrijk. Daarenboven is dokter De Schrijver een goed epidemioloog. Het is aan hem, en aan hem alleen om de procedure, althans wat aspect volksgezondheid betreft, op gang te brengen. Ofwel betekent hij het verslag aan het stadsbestuur van Antwerpen, ofwel doet hij dat niet. Het is echter zijn exclusieve autonome verantwoordelijkheid. Het is voor de Minister van Volksgezondheid niet mogelijk om daar op enigerlei mate te interfereren. Het is de inspecteur van Volksgezondheid die de procedure op gang moet brengen indien hij als wetenschapspersoon van mening is dat het causaal verband is bewezen, wat

Weckx

zeer moeilijk is en ik begrijp hem op dat vlak.

Ik meen hiermee ook te hebben geantwoord op de uiteenzetting van de heer Hancké.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door mevrouw Vogels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de bemerkings van de Europese Commissie met betrekking tot het Kabeldecreet van 28 januari 1987 en de mogelijke machtiging van RTL 4 om toegang te krijgen tot de Vlaamse kabel.

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Rompuy tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de bemerkings van de Europese Commissie met betrekking tot het Kabeldecreet van 28 januari 1987 en de mogelijke machtiging van RTL 4 om toegang te krijgen tot de Vlaamse kabel.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, deze interpellatie die tot doel heeft televisie-omroepen in kleine cultuurgebieden te beschermen komt op een ongelukkig moment. Na de uitzendingen

van Felice op de BRT en de porno-uitzending van Telefacts vorige week kan men zich terecht afvragen of het nog de moeite waard is onze zenders als cultuurzenders te verdedigen. Ik krijg wel eens de indruk dat Vlaanderen ten prooi valt aan de carrièrezucht van journalisten en televisiemakers, het slachtoffer is van de terreur van de kijkcijfers en van puur commerciële belangen. De media in Vlaanderen vertonen een chaotische indruk. Niemand treedt nog op. Alles is blijkbaar toegelaten, misschien is het dat wat sommige wensen ! Minister Dewael heeft nu ook gekozen voor het model van de absolute vrijheid van zijn partijvoorzitter, de heer Verhofstadt. Op 1 maart jongstleden verklaarde Minister Dewael nog in de uitzending De Zevende dag dat hij bereid was in naam van de eigen culturele identiteit, de Vlaamse omroepen te verdedigen tot voor het Europese Hof van Justitie. Nu komt hij plots op voor een onbeperkte toegang van de buitenlandse zenders op de kabel. Hoe meer stations hoe meer vrijheid, in de geest van het Burgermanifest. Mag dat wel de stelling van een Vlaamse Minister van Cultuur zijn ?

Mijn interpellatie gaat over de enorme bocht die Minister Dewael heeft gemaakt ten opzichte van de opmerkingen van de Europese Commissie over het kabeldecreet van 1987. Op 3 juli 1990 stelde de Vlaamse Regering nog unaniem in een brief aan de Europese Commissie dat het radio- en televisiegebeuren, ongeacht zijn economische implicaties, een hoofdzakelijk cultureel-politieke dimensie heeft. In dat antwoord zei de Executieve ook dat een ongeordende en onbeschermde radio- en televisie-markt een zeer ernstige bedreiging vormt voor de pluralistische media in Vlaanderen, voor eigen beeld- en cultuurproductie en uiteindelijk voor de Vlaamse culturele identiteit. De Vlaamse Regering baseerde zich hiervoor op twee overwegingen van de richtlijnen van de Raad van Ministers van 3 oktober 1989 betreffende de televisieomroepen, namelijk op de overwegingen 13 en 16.

Volgens overweging 13 mag het gemeenschapsrecht geen afbreuk doen

aan de culturele ontwikkelingen in de lidstaten en aan het behoud van het cultureel pluralisme in de Gemeenschap. De richtlijn stelt dat de nationale en lagere overheden nog steeds een actief mediabeleid kunnen voeren. Volgens overweging 16 mogen geen maatregelen worden getroffen die het pluralisme en de vrijheid van informatie op de televisie en in de nieuwsmedia in het algemeen beperken.

Op 13 februari jongstleden formuleerde de Europese Commissie een nieuw advies, gebaseerd op economische motieven. Ik heb het grondig bestudeerd. Als basis van dit advies heeft men de artikelen 59 en 60 genomen van het Verdrag van Rome betreffende het vrije verkeer van diensten. De Commissie gaat ervan uit dat indien wij de zenders niet onbeperkt zouden toelaten en bepaalde taalvoorwaarden zouden stellen, dit geen reden van openbare orde is. Bijgevolg is het volgens haar niet mogelijk deze zenders de toegang te ontzeggen omdat men een louter economische redenering aanhoudt die aan de cultuurpolitieke dimensie van het televisiegebeuren voorbijgaat. Volgens mij is dit stof voor een debat ten gronde.

In de tekst, unaniem goedgekeurd door de Vlaamse Executieve op 3 juli 1990, staat : in een klein verzorgingsgebied zoals het Vlaamse zou het onbeperkt openstellen van het televisielandschap voor omroepen die in het Nederlands uitzenden waar dit geen landstaal is van de plaats van de vestiging en die hoofdzakelijk of uitsluitend op het Vlaams publiek zijn gericht, een uiterst negatieve impact hebben op de eigen cultuur. Ten onrechte houdt de Commissie voor dat de taalvereiste in het kabeldecreet enkel een nationaal economisch belang tracht te beschermen.

Ons inziens gaat het daarover niet. Het belang van de regeling bestaat in het behoud van de eigen zenders, de audiovisuele industrie en het pluralisme in de schrijvende pers, wat in het mediadebat soms uit het oog wordt verloren. Het is in deze richting dat de Vlaamse Executieve haar argumentatie moet opbouwen ten aanzien van het nieuwe advies van de Euro-

Van Rompuy

pese Commissie, net zoals zij dat trouwens in 1990 deed.

De Minister van Cultuur noemt zich graag één van de voortrekkers van de invoering van een culturele paragraaf in het Europees verdrag. Dit debat is lopende ; hoe kan de Commissie zich thans bevoegd achten op een terrein dat door de Raad van Ministers juist nog aan de verdragsbevoegdheden moet worden toegevoegd ? Het is daarop dat men zich zou moeten baseren, alsook op de overwegingen 13 en 16 van de richtlijnen van 1990, en op een aantal arresten. Ik heb het advies van 3 juli 1990 nog eens grondig doorgenomen. Daarin vindt men een aantal arresten betreffende de zaak Binsbergen, Cinéteque en de Boeve. Hieruit blijkt dat de doelstellingen van het cultuurbeleid erin bestaan maatregelen te kunnen en te mogen nemen, ongeacht de eventuele impact van algemene aard. Ook dat is stof voor een debat ten gronde.

Er is sprake om artikel 3 van het Kabeldecreet te laten vallen. De Executieve heeft een nieuw ontwerp van kabeldecreet goedgekeurd. Daarin is, onder meer in artikel 6, sprake van het uitzenden in één van de landstalen. Buitenlandse zenders als RTL4 baseren zich daarop om onbeperkt toegang te krijgen tot de kabel. Vanmorgen las ik in de De Morgen dat de heer Roemer heeft verklaard dat niemand hem nog zou tegenhouden om in de maand juli via de kabel uit te zenden. Gaat dit werkelijk gebeuren ?

Mijn fractie zal, in de Executieve, argumenten ontwikkelen om zeer concreet te antwoorden aan de Europese Commissie, zoals in 1990. Wij zullen alles doen om het tot stand komen van dergelijke uitzendstations tegen te houden. Inderdaad, indien men uitzendt vanuit een ander land, bijvoorbeeld vanuit Luxemburg, zal het voor de Vlaamse Executieve niet meer mogelijk zijn om in te grijpen, zelfs niet indien met een Europese richtlijn geen rekening wordt gehouden. Andere landen zullen dan moeten reageren vermits wij daarop geen impact meer zullen hebben. Ook de Minister erkende dat men op dat

ogenblik geen beroepsregels meer moet respecteren, vermits die niet kunnen worden opgelegd. Vanaf dat ogenblik wordt, ook wat de programmatie betreft, alles mogelijk. Waarom zouden wij dan nog strenger moeten optreden ten aanzien van onze eigen stations.

Hoe dan ook, indien wij dit toelaten, zitten wij in een heel nieuwe filosofie. Het is precies die filosofie die nu ten gronde moet worden besproken.

Ook in verband met de verplichte onderschrijving van 51 ten honderd van het maatschappelijk kapitaal door de Nederlandstalige uitgevers maakt de Commissie bezwaren. Het zou strijdig zijn met artikel 52 van het verdrag betreffende het recht van vestiging en met name het recht van oprichting en beheer van ondernemingen. Volgens de Europese Commissie is de in het kabeldecreet vermelde waarborg voor het voortbestaan en diversiteit van de schrijvende pers strijdig met het gemeenschapsrecht. De maatregel zou niet in verhouding zijn met het beoogde doel.

Indien wij de BRT voor 2,5 miljard meer reclame zouden geven en RTL op de kabel zouden toelaten dan komt men aan een bedrag van 4 miljard. Ik moet u niet zeggen dat dit voor de schrijvende pers de doodsteek zou betekenen. Het zou ook het pluralisme van de geschreven pers in gevaar brengen. Na verloop van tijd zouden wij komen tot een informatie louter via de TV-media, hetgeen helemaal niet de bedoeling is.

Al deze culturele doelstellingen zijn ongetwijfeld van algemeen belang en openbare orde.

Het prioritair belang van een pluriforme pers wordt ook in de TV-richtlijn van 3 oktober 1989 bevestigd. In overweging 16 worden de lidstaten aangemoedigd machtsposities te verhinderen die het pluralisme en de vrijheid van de media in gevaar zouden brengen. Waarom poogt de Vlaamse Executieve niet met deze filosofie de Europese Commissie antwoord te dienen ?

Men kan zich een hele reeks vragen stellen.

Is er onderzocht in hoeveel andere lidstaten de Commissie de omroepwetgeving aan een onderzoek heeft onderworpen ? Heeft men nagegaan van waar die klacht komt en waarom men vooral België viseert ? Heeft het te maken met een Europees Commissaris die destijds als partijvoorzitter een oorlog tegen VTM heeft gevoerd en nu een trouwe abonnee is van het programma Wie ben ik ? Is het toevallig dat de landen met oudere en grotere TV-bedrijven en met een TV-traditie en -machtspositie daar niet bij zijn ? Is er onderzocht op wiens klacht de actie van de Commissie is gevolgd ?

We leven in een tamelijk chaotisch landschap. Eurosport, Sportnet en dergelijke meer, negeren hun verbindingen met de Vlaamse Gemeenschap en overtreden de wet, maar niemand treedt op.

De Minister heeft bepaalde verklaringen afgelegd. Ik heb gelezen dat zijn verklaringen in eigen naam werden geformuleerd en dat zij niet het standpunt van de Executieve zijn. Mijn fractie zal bij onze vertegenwoordigers van de Executieve aandringen om de Europese Commissie te antwoorden met argumenten die gebaseerd zijn op het vrijwaren van de eigen culturele identiteit. Het Europees Verdrag mag geen louter economisch charter zijn, maar moet oog hebben voor de bescherming van de zeer kleine taal- en cultuurgebieden.

RTL 4 is een testcase. Wordt de kabel ongelimiteerd opengesteld op basis van commerciële imperatieven of is er nog een beleid mogelijk ? Ik weet dat de technologie enorm snel gaat en dat de mediawetgeving achternaakt. Wij zijn verrast door de ontwikkelingen inzake technologie, alsook door de omvang die het commercialiseren van de media neemt.

Wij hebben de indruk in een media-chaos te leven, in een totaal vrije markt. Misschien is dat een maatschappelijk model. PVV-voorzitter Verhofstadt zegt dat dit zijn maatschappelijke ordening is. Hierin kadert heel de stellingname van de Minister van Cultuur, alsook die van collega Denys : laat de kabel vrij,

Van Rompuy

geen reglementering en absolute vrijheid.

Mijn fractie — hoe moeilijk dit ook is — zal pogen een voluntaristisch mediabeleid te voeren binnen de mogelijkheden die wij hebben. Ten aanzien van de Europese Commissie zijn er tal van juridische argumenten, die gebaseerd zijn op richtlijnen en uitspraken van het Hof van justitie, die wij moeten aangrijpen.

Op het programma De Zevende Dag heeft de Minister verklaard dat RTL 4 niet op de kabel kon komen. Enkele weken geleden heeft de Minister gezegd dat het Hof van Justitie dit zou betwisten. Mijnheer de Minister, u laat dat allemaal los ? Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat buiten de ideologie er bepaalde belangen kunnen dienen. Ik moet hier geen namen noemen. De broer van PVV-voorzitter Verhofstadt is misschien mede-aanzetter om die grote bocht te maken. Het is spijtig dat wij op dat niveau moeten eindigen, maar vaak start het daar. Ik wens de Minister van Cultuur te vragen hoe hij ten aanzien van de vragen die door de Europese Commissie werden gesteld zal antwoorden.

De heer A. Denys : Bij ons heeft de kijker het laatste woord en bij u zijn dat experts en mediaspecialisten.

De Voorzitter : De heer Chevalier heeft het woord.

De heer P. Chevalier : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de interpellatie van de heer Van Rompuy was zeer belangrijk. Dit geldt ook voor de stelling die hij heeft ontwikkeld. Het debat over de media en het medialandschap kan niet voldoende openbaar worden gevoerd. Blijkbaar is het zeer moeilijk om bepaalde ideeën te lanceren want ik heb de indruk dat vele personen een soort struisvogelpolitiek voeren. Men steekt gewoon de kop onder het zand. Daar ik slechts over een spreektijd van 10 minuten — die ik wil respecteren — beschik zal ik niet overgaan tot een analyse.

Toch durven bepaalde personen de waarheid niet onder ogen te zien. Zo-

wel de BRT als VTM worden met een aantal moeilijkheden geconfronteerd. Wanneer iemand ten aanzien van de schrijvende pers een idee lanceert, wordt hij onmiddellijk aangevallen omdat de schrijvende pers in mekaar zal storten. Doch, wat de inkomsten uit publiciteit betreft, is de schrijvende pers reeds in mekaar aan het storten. De vraag is of wij deze evolutie moeten verscherpen of niet en waar wij moeten optreden. Ik treed de visie van de heer Van Rompuy bij dat de Vlaamse Executieve daarin voluntaristisch zou moeten optreden, maar dat wordt door bepaalde columnisten als lichtzinnig en onrealistisch beschouwd. Wij kunnen dit slechts constateren.

Mijnheer Van Rompuy, ik deel uw visie inzake de bescherming van de culturele identiteit. Ik denk dat de Minister ons daarin zal bijtreden. Wij zijn het daar over eens. De SP-fractie — en de heer De Beul met ons — hebben tijdens de besprekingen van het kabeldecreet erop gewezen dat de wetgeving die de toenmalige meerderheid aan het ontwikkelen was, strijdig was met de Europese wetgeving. Wij hebben dat duidelijk gezegd. Omdat ik slechts over tien minuten spreektijd beschik kan ik u niet verblijden en verheugen met een voorlezing uit het verslag dat ik voor een stuk mee heb helpen schrijven.

Er kwam toen inderdaad een klacht vanuit onze fractie omdat dit volgens ons indruiste tegen de richtlijnen van de Europese Commissie. Dat heeft niets te maken met het feit dat de heer Van Miert een EG-commissaris is en hij zich destijds voor het mediabeleid interesseerde. Het heeft evenmin te maken met het feit dat de heer Bangeman als doctrinair liberaal ervan uitgaat dat er hieromtrent eveneens een vrijheid van markt moet bestaan. Het heeft wel te maken met het feit dat uw kabeldecreet, waarover men zich nu enigszins schaamt, tegenstrijdig was met de wetgeving. Men had dit kunnen voorkomen, mijnheer de Minister van Cultuur. Ik deel de mening van de heer Van Rompuy wanneer hij zegt dat uw beleid afwezig is. Ik begrijp dat het niet gemakkelijk is. Zoals u zegt is televisie een moeilijk gebied.

Minister P. Dewael (wijzend in de richting van de heer E. Van Rompuy) : Wij hebben dat Kabeldecreet toch samen gemaakt.

De heer P. Chevalier : Inderdaad. Ik constateer echter dat men zich blijkbaar schaamt voor uitzendingen zoals pedofilie vorige week. Wat zou er gebeurd zijn mocht dit programma op de BRT zijn uitgezonden ? Dan stonden de liberalen nu aan te dringen om te interpelleren en de BRT te wijzen op het schandalige van dat soort uitzendingen. Nu zwijgt men zedig in alle talen omdat men weet dat men uiteindelijk te ver is gegaan. Volgens mij hebben wij echter de kans dit te herstellen. Ik heb trouwens het advies gelezen dat de administratie aan u heeft overgemaakt. Tevens ben ik in het bezit van uw ontwerp van nieuw kabeldecreet waarin u bepaalt dat het er in de eerste plaats om gaat de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad hun eigen mediabeleid te laten bepalen. Daaruit blijkt dat u nog altijd niet tegemoet komt aan een aantal eisen van de Europese Gemeenschap. In de versie waarover ik beschik komt u niet tegemoet aan één van de knelpunten van het kabeldecreet en aan één van de hoofdkritieken van de Europese Commissie, met name dat 51 ten honderd kapitaal in Vlaamse handen moet zijn in ondernemingen die niet openbare televisie verzorgen. Ik weet dat u als tegengewicht hiervoor aan VTM het reclamemonopolie heeft gegeven. In het regeerakkoord werd dit monopolie gegarandeerd. Intussen is er echter het advies van de Europese Gemeenschap.

Als de Vlaamse Executieve het advies van de Europese Commissie naast zich neerlegt dan vrees ik dat wanneer RTL 4 zou worden veroordeeld, deze laatste naar de rechter zou stappen en daar gelijk zou halen. Ik betreur dat samen met u, mijnheer Van Rompuy, maar het is onvermijdelijk. Ik meen dat wij aldus voor een zeer gevaarlijke situatie komen te staan. Het reclamemonopolie van VTM zal de facto worden verbroken want zodra een andere Nederlandstalige zender op de kabel komt zal die zich uiteraard ook op de reclamemarkt begeven. De vraag dringt

Chevalier

zich hier op of wij zullen toelaten dat de winsten uit de reclame eerder gedeeltelijk naar VTM en gedeeltelijk naar Luxemburg zullen gaan dan wel dat zij aan de BRT zouden toekomen. Op dit ogenblik vind ik op die vraag geen antwoord in uw ontwerp van nieuw kabeldecreet. Het zou jammer zijn mochten die winsten naar Luxemburg gaan. Wij moeten proberen dat te voorkomen. Het zou inderdaad erg jammer zijn dat opnieuw een gedeelte van ons culturele leven zou bepaald worden vanuit Luxemburg. Onze schepen zijn al naar Luxemburg gegaan, beslissing van de heer Dehaene ; het zwart geld van Vlaanderen zit al in Luxemburg en straks zullen wij dan ook onze cultuur dicteren vanuit Luxemburg. Het is misschien een misplaatste opmerking, maar Saddam Hoessein is voor minder Koeweit binnengevallen.

Mijnheer de Minister, de SP-fractie dringt er bij u op aan, voor zo ver het mogelijk is want op juridisch vlak is het niet zo eenvoudig, een aantal punten in uw decreet in te schrijven. In verband met de 51 ten honderd kapitaal in Vlaamse handen moet u toch ook een aangepaste oplossing vinden. Wanneer u geen oplossing vindt moeten wij nieuwe originele denkpistes bewandelen om te voorkomen dat grote delen van de publiciteitsopbrengst naar het buitenland verdwijnen in plaats van ten goede te komen aan VTM of aan de openbare omroep.

Minister P. Dewael : Ik begrijp uw Europese logica in verband met RTL 4 op de kabel niet zeer goed.

De heer P. Chevalier : U heeft het advies van de Europese Commissie gelezen. U zult het met mij eens zijn dat zij pertinente argumenten geven en dat zij uw eerste antwoord praktisch volkomen tot brandhout hakken. Dit komt omdat u destijds, bij de bespreking van het kabeldecreet, de terechte opmerking van de SP-fractie heeft genegeerd. U had toen geen kans. Ikzelf, mijnheer Van den Bossche, mijnheer De Beul en nog anderen hebben u er meermaals op gewezen.

Minister P. Dewael : We zijn nu vier jaar later.

De heer P. Chevalier : We zijn inder-

daad vier jaar verder, mijnheer de Minister, en u hebt ondertussen een feitelijke situatie gecreëerd. Wanneer er moeilijkheden zullen ontstaan in de schrijvende pers of bij de VTM zult u daarvoor verantwoordelijk zijn. U heeft uw beleid niet afgestemd om de opmerkingen van de SP-fractie.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik dank de heer Chevalier voor zijn uiteenzetting. Ik vind het alleen een beetje jammer dat hij geen duidelijk antwoord heeft gegeven op de zeer concrete vraag of RTL 4 al dan niet op de kabel moet.

Minister P. Dewael : Mag ik mijn antwoord voorbereiden ? De heer Chevalier spreekt over de Europese Commissie. Het ganse probleem komt hier ter sprake. Ik vraag een vertegenwoordiger van de meerderheidsfractie wat hij denkt over het concrete probleem dat in deze interpellatie wordt behandeld. Hij ontwijkt het antwoord, wat mij bedroeft.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, buiten deze onduidelijkheid heeft de heer Chevalier het debat toch gebracht op het niveau waarop het zou moeten worden gevoerd. De fundamentele vraag in dit debat is immers : hoe passen wij ons media-beleid aan, rekening houdend met de recente Europese standpunten en met de bekommernis die bij iedereen leeft, namelijk de bescherming van onze eigen culturele identiteit.

Tot mijn spijt moet ik vaststellen dat de ondertoon van de interpellant, de heer Van Rompuy, niet de zorg is voor de inpassing van het Vlaams mediabeleid in de Europese context. Ik heb de indruk dat hij, onder de mom van de technische interpellatie van een Europese brief, gewoon een staaltje van lobbying voor VTM weggeeft.

De ene dag geschiedt de lobbying ten gunste van de Raad van Bestuur van de BRT, denken we maar aan het steeds maar grotere ruimte geven van de BRT op de reclamemarkt. Ik laat me niet misleiden door het nummer-tje schaduwboksen met zijn SP-associé collega Chevalier. De oorspronkelijke financieringsafspraken tussen

BRT en VTM zijn reeds lang door de heer van Rompuy himself doorbroken. De andere dag komt hij hier zeggen : RTL 4 mag niet op het scherm komen. Hij geeft daarvoor geen enkele motivatie en doet dit duidelijk in opdracht van de heer Neels van VTM.

Sta me toe dit te zeggen : dergelijke medialobbying is niet aan mij bevestigd. Zelfs al voert men nog de beste evenwichtsoefeningen uit tussen BRT en VTM, de kortzichtige wederzijdse belangenverdediging staat het ontwikkelen van een ruimer denkende mediavisie in de weg.

Onze aanpak is dan ook anders. Onze mediavisie is gebaseerd op onze liberale ideologie en is samen te vatten in vier uitgangspunten : de grootst mogelijke keuzevrijheid inzake aanbod : de kijker heeft het laatste woord en niet de zogenaamde experts ; door meer concurrentie meer kwaliteit ; een duidelijke financieringsscheiding : openbare omroep openbare middelen, commerciële omroep privé-middelen.

De ene keer zijn deze uitgangspunten in het voordeel van de BRT, de andere keer in het voordeel van VTM of van nieuwe zenders. Dit is het fundamentele verschil met uw aanpak. Wij passen onze visie niet aan aan de zenders maar die blijft gebaseerd op deze herkenbare uitgangspunten.

Wij bekennen het eerlijk : met het Kabeldecreet hebben we voor een stuk het medialandschap geliberaliseerd maar hebben we ook gelijktijdig een stuk van onze zuivere principes moeten inleveren.

De reden was vrij eenvoudig : er waren grote twijfels bij de heer De Beul en bij de fractie van de heer Chevalier over de leefbaarheid van een commerciële zender in Vlaanderen. Dat was de reden dat een commerciële monopolie werd ingevoerd voor 18 jaar. De leefbaarheid van VTM is echter veel groter gebleken dan ooit vermoed. VTM is een commercieel en kijkerssucces geworden. Dat verheugt ons. We weten dat er bij de opmaak van het Kabeldecreet te weinig rekening werd gehouden met de Europese context. De reden was eenvoudig : we wilden een positieve discriminatie ten voordele van de Vlaamse beeldindustrie en Vlaamse

Denys

programma's ; we vreesden dat een strikte toepassing van de Europese richtlijn op dat ogenblik wel eens een privé-initiatief onmogelijk zou maken gezien de vele vragen over de leefbaarheid in een enorme Europese concurrentieslag.

Trouwens, de SP-klacht bij de Europese Commissie is niet ingediend uit de bekommernis om het vrije verkeer van goederen en diensten te beschermen maar eenvoudigweg om de VTM-initiatiefnemers af te schrikken.

We kunnen echter niet naast Europa blijven kijken. Collega Van Rompuy zegt dat we niet moeten anticiperen. Dat is natuurlijk het slechtste wat we kunnen doen, namelijk opnieuw afwachten en achterna hollen, verantwoordelijkheid niet opnemen en de kop in het zand steken als RTL 4 een aanvraag doet om op de kabel te komen. Iedereen weet dat op basis van een correcte interpretatie van de Europese richtlijn de aanvraag van RTL 4 niet geweigerd kan worden. Het wordt dus hoog tijd dat Vlaanderen een antwoord geeft op het verzoek van RTL.

Zoals het een goed Minister past, is Minister Dewael duidelijk geweest : RTL 4 moet op de kabel komen. De Minister is niet alleen duidelijk, maar ook liberaal wat ons des te meer verheugt. Hij krijgt met deze stelling de volledige steun van de PVV en de gehele fractie.

Collega Van Rompuy en de CVP blijven onduidelijk. RTL 4 zou niet op de buis mogen komen maar we weten dat de heer Van Peel, CVP-voorzitter, in zijn hoedanigheid van bestuurder van een grote kabeldistributiemaatschappij, de aanvraag van RTL 4 zal steunen. Ik zou bijna durven zeggen : wedden dat wanneer binnen een jaar of zo collega Van Rompuy een paar keer in het RTL-journaal zal zijn geweest, hij ook een lobbyist voor RTL 4 zal worden ?

Het wordt meer en meer duidelijk : een concrete aanvraag van een buitenlandse zender, in onze eigen taal, kan volgens het Europees gegeven niet geweigerd worden, maar moet ons aanzetten om het bestaande kabeldecreet te herbekijken want in het kabeldecreet hebben wij aan VTM voorwaarden opgelegd die voor een buitenlandse zender in de Nederlandse taal niet

hoeven. Dit kan niet. Dit is vervalste concurrentie. Een aanpassing is noodzakelijk. De culturele verplichtingen kunnen volgens de Europese richtlijnen ook van toepassing worden voor de buitenlandse zenders. De PVV vindt dat dit moet. Met andere woorden, RTL 4 moet decretaal verplicht worden om eenzelfde minimum aantal Vlaamse uitzendingen te programmeren. Zoals het geval is voor VTM.

De verplichtingen in het decreet om bij de Vlaamse beeldindustrie bestellingen te plaatsen, is geen culturele positieve discriminatie maar een economische bescherming en moet dus volgens de richtlijn eigenlijk uit ons decreet. Persoonlijk vind ik dat vandaag niet zo erg meer. Deze bescherming was nodig om de Vlaamse beeldindustrie toe te laten zich te ontwikkelen. Die ontwikkelingsfase is vandaag voorbij. De Vlaamse beeldindustrie moet nu voldoende sterk zijn om bij ruimer zenderaanbod in onze taal te overleven en zich te versterken, zonder dat daaraan een decretale verplichting verbonden is.

Mijnheer de Minister, een aanpassing van het kabeldecreet is noodzakelijk. De PVV staat klaar om het Vlaamse mediabeleid aan te passen aan de Europese uitdaging, in tegenstelling met diegenen die de mond vol hebben over Europa, maar die bij de minste confrontatie of aanpassing hun verantwoordelijkheid ontvluchten of de kop in het zand steken.

De Voorzitter : de heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, voor mij is dit moment van de shade freude : alle betrokken partijen komen hier immers hun onmacht belijden.

Vooraleer het kabeldecreet werd goedgekeurd hebben wij er herhaaldelijk op gewezen dat het op bepaalde punten in strijd was met de Europese economische wetgeving. Dit is ondertussen bewezen, men zal zich dus wilens nillens moeten aanpassen aan de Europese wetgeving.

Ik heb een aantal vergelijkbare opmerkingen gemaakt bij het BRT-decreet dat gisteren werd goedgekeurd. Er zijn evenwel in dit halfroond bepaalde personen die nooit iets willen leren.

Raadsleden P. Chevalier (SP) en E. Van Rompuy (CVP), respectievelijk (rechts en links) Voorzitter en lid van de Commissie voor de Media, verzetten zich tegen de poging van Cultuurminister P. Dewael (PVV) om RTL 4 toegang tot de Vlaamse kabel te verlenen

De Beul

Ik betreur dat dit onderwerp op een laat uur in de voormiddag wordt besproken. De toestand is op het ogenblik zo ernstig dat het beter ware een aantal commissievergaderingen te wijden aan dit onderwerp.

De uiteenzettingen die hier werden gehouden zijn van diverse aard, er werden goede en terechte zaken gezegd, maar er waren ook vergissingen en misverstanden.

Het huidige medialandschap is een puinhoop. Bepaalde zaken uit het verleden kan men echter niet meer ongedaan maken en bovendien dwingen de Europese richtlijnen ons tot aanpassingen.

Ik pleitte destijds voor de Astoria-akkoorden, jammer genoeg heeft men die geen kans willen geven. Nu pleit ik voor een nieuw akkoord dat zou moeten worden bereikt tussen de BRT, VTM, RTL 4, de regionale zenders, de Vlaamse beeldindustrie en de pers.

De wettelijke regeling van het media-gebeuren is onvoldoende of in tegenstrijd met de Europese wetgeving. Het media-gebeuren is onvoldoende of zelfs absoluut niet geregeld ofwel zit een regeling nog in de pipeline. Het is dus het moment om ons daarover te beraden.

Mijnheer Van Rompuy, het is altijd gemakkelijk om te zeggen dat de Vlaamse Executieve nog maar eens een baroud d'honneur moet doen ten aanzien van de Europese Commissie. Een proces voor de rechtbank kan evenwel niet worden tegengehouden. Wanneer de Vlaamse Gemeenschap wordt veroordeeld heeft men niets meer te zeggen en dan zullen de verhoudingen met RTL 4 heel slecht zijn.

Alle kabeldistributiemaatschappijen, ook degenen die hoofdzakelijk door de CVP worden beheerd, zijn het erover eens dat RTL 4 op de kabel mag. (*Onverstaanbare onderbreking door de heer E. Van Rompuy*) Er is reeds een akkoord met alle kabeldistributiemaatschappijen en een uitspraak van de rechtbank zal volstaan om RTL 4 zonder enige restrictie op de kabel toe te laten.

Ook de bescherming van onze culturele identiteit moet worden bespro-

ken. Ik weet dat dit een van uw bekommelingen is, mijnheer Van Rompuy, en ik beschouw deze als heel oprecht.

Die bescherming kunnen wij niet waarmaken via gebonden criteria die in het kabeldecreet zijn bepaald. Volgens de Europese richtlijn inzake grensoverschrijdende televisie van 3 oktober 1989, is het taalcriterium de enige mogelijkheid daartoe. De bescherming van de taal is echter niet een aangelegenheid van de Vlamingen alleen. In het kader van de Taalunie is het een aangelegenheid van Vlaanderen en Nederland. Het is dus mogelijk via deze weg tot een oplossing te komen.

Eigen decreetjes, met eigen aparte regelingen, zullen niets oplossen. Wij moeten ons met onze broeders uit het Noorden verstaan om, in het kader van de Taalunie, tot een overeenkomst te komen, waarbij beide landen samen criteria zullen uitvaardigen die de Nederlandse culturele identiteit zullen beschermen. In die richting zullen wij de oplossing moeten zoeken.

Voor alle betrokken partijen is een oplossing mogelijk zonder iemand te vermoorden. En brutale forcing langs de ene of de andere kant zullen niets uithalen.

Er kan perfect een akkoord worden gesloten met RTL 4, waarbij RTL 4 zijn programma's werkelijk op het heel-Nederlands niveau zou afstemmen, terwijl VTM zich specifiek zou afstemmen — ik durf het woord bijna niet te gebruiken, maar het wordt geregeld gebruikt door de Minister van Cultuur, mevrouw d'Ancona — op de Vlaamse subcultuur, op de Vlaamse eigenheid. Dan is er een kans om te overleven en om goede zaken te doen. Indien RTL 4 zich beperkt tot een soort heel-Nederlandse koepelfunctie druist dit niet in tegen de Vlaamse mediabelangen, evenmin tegen de diverse mediabelangen in Nederland.

In ieder geval is het belangrijk — en de heer Chevalier heeft erop gewezen — dat inzake het reclamegeld akkoorden worden afgesloten tussen alle betrokkenen, waarbij de positie van de BRT eventueel opnieuw moet worden bekeken. Ik zeg dit niet met

zekerheid maar eventueel a priori kan zulks niet worden uitgesloten.

Welnu, ik pleit sterk voor een dergelijk akkoord; wij zullen dit vanzelfsprekend niet deze middag om 12.50 uur vanop deze tribune kunnen waarmaken, maar dit is de enige weg om op een positieve manier uit het huidige moeras te geraken. Degenen die een dergelijk gesprek saboteren zullen de chaos alleen maar vergroten en zullen ervoor zorgen dat de instellingen, die wij als de onze beschouwen, met name BRT, VTM en sommige instellingen in wording, nog verder in het slop zullen geraken. (*Applaus*)

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, gezien het gevorderde uur, zal ik proberen bondig te zijn.

Inhakend op wat collega De Beul heeft gesteld in verband met het moeras waar het huidige mediagebeuren, volgens hem, op lijkt, wens ik te zeggen dat de media en de televisie in het bijzonder, nu eenmaal chaotisch zijn. Rekening houdend met de onvoorstelbare technologische evolutie en revolutie die het televisie-medium kenmerken enerzijds en anderzijds rekening houdend met de Europese realiteit waarvoor wij geplaatst zijn, is het onmogelijk een legistiek kader uit te werken, waarvan kan worden gezegd dat daarmee alle problemen kunnen worden opgelost en dat daarin alle media-initiatieven kunnen worden gekaderd, zodat wij voor vele jaren gerust zijn.

Uit de realiteit is in de afgelopen jaren gebleken dat, in verband met de vrije radio's, het decreet van 1982 tot stand is gekomen nadat het fenomeen zich in de praktijk had ontwikkeld. Dit is eveneens gedeeltelijk het geval geweest voor het kabeldecreet van 1987. Ook in de toekomst zal dit niet anders worden.

Uitgaande van het chaotische medium dat de televisie is, moeten soepele regels kunnen worden opgesteld die de creativiteit die in dit medium

Dewael

aanwezig is, een kans geven om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen.

Op het vlak van het mediabeleid wordt ook een bepaalde verantwoordelijkheid gedragen door eenieder van ons. Ik droeg die volle politieke verantwoordelijkheid tot 1988. Ik heb toen bepaalde legistische hervormingen hier in deze Vlaamse Raad doorgevoerd, dit in een meerderheidsconstellatie van mijn fractie, samen met de CVP. Dat is het verleden. Op het ogenblik pretendeert u, op basis van het parlementair initiatief, bepaalde dingen te kunnen claimen. Ik verwijs naar het decreet dat u hebt ingediend samen met collega Van Rompuy. Het is geboren uit een parlementair initiatief en dit kenmerkt ook ons mediabeleid. Op uw verzoek heeft de Executieve zich hierin niet gemengd.

In dit verband staan wij voor een Europese uitdaging. Wij zijn verplicht een richtlijn van oktober 1989 te vertalen in onze eigen wetgeving. Het zou goed zijn als dit gebeurde in de grootst mogelijke concensus ; het zou inderdaad kleingeestig zijn elkaar nu bepaalde verwijten te maken. De uitdaging is dezelfde, ongeacht de politieke meerderheid die de Vlaamse Gemeenschap bestuurt.

Ik kom even terug op het legistische kader van 1987, met enerzijds het kabeldecreet van 28 januari 1987 en anderzijds de wetgeving op de handelspubliciteit van 6 februari 1987, tot op heden nog altijd een nationale wet. De legistische aanpassingen werden goedgekeurd in de door u gekende omstandigheden. De toenmalige Vlaamse Regering wilde aan een Vlaams commercieel station een kans geven zich te ontwikkelen. Op dat ogenblik zagen bepaalde collega's in dit halfroond deze evolutie niet graag. Zij waren inderdaad principieel gekant tegen het doobreken van het BRT-monopolie en hebben dan ook alle middelen — parlementaire en extra-parlementaire — aangewend om de totstandkoming van dit legistische kader te vertragen. Er werd zelfs beroep aangetekend bij de Europese Commissie. Nochtans wilde de Vlaamse Regering uitvoering geven

aan het kabeldecreet en een aantal engagementen ten aanzien van het Vlaamse commerciële station in wording, VTM, werden aanvaard. Eerst en vooral was er een erkenning voor de duur van 18 jaar en gelijklopend een machtiging voor het uitzenden van publiciteit, verleend door de nationale Regering voor een periode van 18 jaar. Ten tweede, was er een scheidingslijn tussen het particuliere initiatief en de openbare televisie. De BRT moest uitsluitend gefinancierd worden door middel van een overheidsdotatie ; de volledige opbrengst van de handelspubliciteit was bestemd voor de financiering van commerciële televisie-initiatieven. Ten derde, werd er een randvoorwaarde gesteld bij de oprichting van VTM teneinde de geschreven pers te beschermen. Er werd bepaald dat de economische expansiewetgeving maximaal moest worden toegepast. Die maatregel werd door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve voorgesteld opdat de geschreven pers haar intrede zou kunnen doen in de audiovisuele sector. Zij moest krachtens het kabeldecreet voor minimaal 51 ten honderd participeren in het maatschappelijk kapitaal van VTM. Vandaag blijkt dat zij dit voor 100 ten honderd heeft gedaan.

De toenmalige Vlaamse Executieve heeft deze engagementen op zich genomen om, gebruik makend van het erg omstreden legistische kader, de ontwikkeling van een Vlaams commercieel station mogelijk te maken. Wij hebben aan dat commercieel station bepaalde verplichtingen opgelegd.

Er wordt nu veel gesproken over de bescherming van onze culturele identiteit ; daarom precies zijn in de uitvoeringsbesluiten van het kabeldecreet quota vervat op het vlak van culturele producties. De bedoeling was de Vlaamse beeldindustrie de kansen te geven die zij in het verleden van de openbare omroep nooit had gekregen. VTM moest in een tijdsbestek van vijf jaar komen tot meer dan 50 ten honderd Vlaamse culturele productie, gedefinieerd in functie van een aantal criteria aangevochten door de SP-fractie bij de Europese Commissie.

De Europese parlementsleden hebben een klachtbrief opgesteld die bij de Europese Commissie werd ingeleid en waaruit blijkt dat het kabeldecreet niet conform is met het EG-verdrag. Het kabeldecreet en een aantal bepalingen gaan dus manifest in tegen de principes van vrij verkeer van goederen, diensten en kapitalen.

De heer P. Chevalier : Dat is juist !

Minister P. Dewael : Dan gaat u mij de waarheid zeggen ?

De heer P. Chevalier : U heeft geschreven dat de heer Van Miert.. .

Minister P. Dewael : Ik heb de naam van de heer Van Miert niet uitgesproken.

De heer P. Chevalier : U heeft gesproken van de heer Van Miert, die toen Europees parlements lid was.

Minister P. Dewael : Ik heb over de heer Van Miert gesproken als Europees Commissaris die, naar ik aanneem, mede heeft ingestemd met het standpunt dat de Commissie nu in verband met het kabeldecreet heeft ingenomen. Ik neem aan dat het zo is, maar hij is in ieder geval een vooraanstaand lid van uw partij.

De EG-Commissie is gevat door een klacht die, ten eerste, is gebaseerd op de constructie van de 51 ten honderd. De SP was toen van oordeel dat men een 51 ten honderd verplichte participatie in VTM niet kon. Dan stel ik mij wel de vraag waar zij nu staat met haar bekommernis in verband met de pluriformiteit van de geschreven pers. De 51 ten honderd-participatie had tot doel de geschreven pers te helpen.

Een tweede onderdeel van de klacht betrof de taalvoorwaarden. In het kabeldecreet stond en staat ingeschreven dat buitenlandse commerciële stations bij ons op de kabel mogen op voorwaarde dat zij uitzenden in de taal van het land van herkomst. De bedoeling van deze bepaling is nogal duidelijk.

Ten derde : de quota. Wij hebben aan ons Vlaams commercieel station bepaalde quota opgelegd om te ko-

Dewael

men tot een vestiging van onze beeldindustrie.

Dit waren de drie redenen waarom de SP-fractie destijds naar de Europese Commissie is getogen.

Ik heb als antwoord daarop altijd de woorden van één van uw voormannen aangehaald, mijnheer Chevalier. Eerst Vlaming zijn om daarna Europeër te worden. In 1987 gaf uw fractie de indruk dat zij de zaken onmiddellijk Europees zou aanpakken en aldus bepaalde Vlaams initiatieven, waarvan iedereen nu het bestaansrecht erkent, zou fnuiken en de kop indrukken.

Wij komen tot oktober 1989, een belangrijke datum omdat dan de EG-richtlijn Televisie Zonder Grenzen werd goedgekeurd. Collega De Beul noemt dat altijd een chaotische toestand, maar dat is de Europese realiteit. Wij zijn de enige lidstaat die zich tot het einde toe tegen deze richtlijnen heeft verzet, omdat wij vonden dat de benadering te eenzijdige economisch was en te weinig rekening hield met de culturele diversiteit die Europa zo kenmerkt. Desalniettemin heeft die Europese richtlijnen bestaansrecht verworven en dwingt zij de verschillende lidstaten hun wetgeving aan te passen binnen een tijdsperiode van twee jaar, dat is uiterlijk op oktober 1992.

De richtlijn behelst voorschriften inzake reclamevoering enerzijds en inzake het versterken van de Europese producties anderzijds. Het gaat hier zowel om Franse, Britse, Duitse als Nederlandstalige cinematografische producties. Het is precies daar dat het schoentje knelt, dat wij een mogelijke repliek kunnen vinden tegenover de Europese Commissie om de Vlaamse culturele identiteit te vrijwaren tegenover de toenemende Europese druk.

De Vlaamse Regering heeft op het ogenblik een ontwerp van maxi-decreet uitgewerkt, dat is een vertaling van de richtlijn Televisie Zonder Grenzen naar het terrein van de publiciteit. De Raad van State heeft intussen zijn advies uitgebracht en nor-

maal kan het ontwerp van maxi-decreet volgende week aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd waarna wij de bespreking in de Vlaamse Raad kunnen aanvatten.

Een tweede aanpassing van de richtlijn is de vernieuwing van het kabeldecreet, waarvan u de versie die voor advies aan de SERV is verzonden in uw bezit hebt.

De heer P. Chevalier : Dat advies is ondertussen binnen.

Minister P. Dewael : Inderdaad, en wij hebben ondertussen ook het definitieve standpunt gekregen van de Europese Commissie. Dat duurt inderdaad allemaal vrij lang. In 1987 werd die klacht door de SP bij de Europese Commissie ingediend. Op een eerste antwoord van de Commissie volgt een repliek van de Executieve en het definitieve standpunt van de Europese Commissie is nu dus in het bezit vanaf 14 februari.

Men heeft hier en terecht gezegd dat de Executieve haar standpunt nog moet bepalen. Ik geef u dus mijn persoonlijke mening.

Ten eerste, de verplichte participatie van 51 procent door de Vlaamse pers mag voor mijn part uit het decreet worden geschrapt. Dat is inderdaad in strijd met het EG-verdrag, maar ik wil de pers de volgende verwittiging geven. Zij hebben nu een unieke positie verworven in het Vlaamse commerciële televisiestation met 100 procent van het maatschappelijk kapitaal. Wij hebben daartegenover de licentie gegeven voor een periode van 18 jaar. Als wij zouden vaststellen dat de uitgevers van kranten en weekbladen een massale uitverkoop zouden beginnen wanneer wij deze verplichting van het decreet schrappen, dan zou ik mij als lid van de Vlaamse Executieve ook niet meer gebonden achten door mijn engagement ten aanzien van het monopolie op de hele publiciteit. Dat moet een duidelijke afspraak zijn.

De heer A. De Beul : Dit is een belangrijke verklaring.

Minister P. Dewael : Natuurlijk, maar zij zouden economisch en com-

mercieel wel gek zijn om op dit ogenblik hun aandelen in VTM te verkopen, gezien het onvoorstelbare succes. Wij hebben echter een duidelijke afspraak gemaakt over de bescherming van de pluriformiteit van de pers en dat vastgesteld in een decreet. Als de Europese Commissie dit verbiedt, ben ik bereid dat te schrappen, maar dan vervalt ook het engagement dat wij destijds hebben genomen.

De heer A. De Beul : Geldt dat ook wanneer VTM naar het buitenland zou verhuizen ?

Minister P. Dewael : Het buitenland, wat is dat ?

De heer A. De Beul : Naar Luxemburg.

Minister P. Dewael : VTM is een vennootschap naar Belgisch recht met de maatschappelijke zetel in Vlaanderen. Zo lang 51 ten honderd van het maatschappelijk kapitaal onderschreven blijft door uitgevers van Nederlandstalige kranten en weekbladen blijven voor mij de voorwaarden vervuld. Die uitgevers kunnen natuurlijk ook hun zetel in het buitenland hebben. Dat is de essentie van het Europees Verdrag.

Ten tweede, de Vlaamse culturele producties. In het kabeldecreet moeten we de definitie van Vlaamse culturele productie zuiveren van economisch protectionisme. Mijnheer Van Rompuy, ik denk dat dit tegemoet komt aan uw bekommernis voor de culturele entiteit van de Vlaamse Gemeenschap. Ik ga ermee akkoord dat wij moeten trachten massaal zo veel mogelijk Nederlandstalige producties en programma's te maken en de productie daarvan aan te moedigen. Dan blijven wij conform met de Europese richtlijn Televisie Zonder Grenzen die ons de mogelijkheid biedt strenger te zijn dan alleen taalcriteria hanteren. De criteria moeten wel zuiver cultureel zijn. Als de Europese Commissie mij daarvoor op de vingers zou tikken, zou ik bereid zijn de strijd juridisch te voeren voor het Europees Hof. Dan komt de culturele entiteit in het gedrang. Dat alles kadert in mijn streven voor het opnemen van een cultuurparagraaf in

Dewael

het EG-verdrag omdat het hier gaat om culturele belangen en niet om verpakte economische protectionistische belangen.

Ten derde, het toelaten van een buitenlandse commerciële zender koppelen aan de voorwaarde dat die moet uitzenden in de taal van het land van herkomst. Laten wij elkaar geen Liesbet noemen, dat is niet houdbaar en niet verdedigbaar in de context van het Europees Verdrag. Mijnheer Van Rompuy, u moet mij eens zeggen in welke mate een Nederlandstalig programma dat uit het buitenland bij ons op de kabel komt een bedreiging kan zijn voor onze Vlaamse, Nederlandstalige culturele entiteit. Toen ik vroeger mijn advocatenpraktijk had zou ik, indien ik opdracht zou hebben gekregen die stelling voor het Europees Hof te verdedigen, hebben geweigerd, aangezien ze onverdedigbaar is.

De heer E. Van Rompuy : In het vorig antwoord dat u namens de Executieve heeft gegeven heeft u daaraan drie bladzijden gewijd. Dat komt ook ter sprake in de arresten van het Hof van Justitie.

Minister P. Dewael : Collega Van Rompuy, er is een evolutie merkbaar, ook in de geest van de Europese Commissie.

De heer E. Van Rompuy : Dat was in 1990 en toen kende u die Europese richtlijn reeds.

Minister P. Dewael : Ook in de geest van de Europese Commissie is een evolutie merkbaar. In het antwoord dat ik vandaag van de Europese Commissie heb ontvangen wordt veel nadrukkelijker dan voorheen de mogelijkheid onderkend voor een lidstaat om zijn culturele identiteit veilig te stellen. Er wordt evenwel gezegd dat wij dat doel mogen trachten te bereiken met die middelen, die in de context van het verdrag zijn veroorloofd.

Wanneer daardoor onze lidstaat Nederlandstalige producties mag stimuleren, bereik ik mijn doel. Tegelijk zeg ik dan tot die Europese Com-

missie dat zij daartoe ook de middelen moet geven. Dat is de essentiële vraag in het kader van alle media-programma's. Ik meen dat een klein taal- en cultuurgebied in verhouding meer moet terugkrijgen dan de grote gebieden. Dat is het culturele punt van de discussie, die wij daar moeten voeren, maar niet de taalvoorwaarden.

In 1987 werd die voorwaarde opgelegd — collega Denys heeft dat toegegeven — teneinde tegelijk een goed Vlaming en een goede Europeër te zijn. Het was toen een compromis, omdat het zonder meer aanvaarden van het Europees Verdrag op dat ogenblik gelijk stond met het onmogelijk maken van een Vlaams commercieel station. Daar werd dus de politiek van de geleidelijkheid gehanteerd. Thans staan wij echter op het punt dat wij onze identiteit voldoende kunnen beschermen, zonder dat wij ons aan de taalvoorwaarde moeten houden.

Wij moeten dus enerzijds het kabeldecreet aan de richtlijn Televisie Zonder Grenzen aanpassen, en anderzijds rekening houden met het standpunt dat de Commissie in februari heeft ingenomen. Ik denk dat elk buitenlands commercieel station, zowel RTL 4,5,6 als 7 moeten wachten tot wij ons kabeldecreet en onze wetgeving hebben aangepast. Wanneer bepaalde euforische stemmen opgaan, dat wij van vandaag op morgen, zelfs nog voor de grote vakantie, een Vlaams kabel zouden hebben, zou ik dat toch enigszins Willem temperen. Immers RTL 4 heeft steeds gezegd de legaliteit te zullen respecteren. Dat impliceert dat wij in de eerste plaats onze decreetgeving moeten aanpassen, wat in principe voor de maand oktober van dit jaar moet gebeuren.

Bovendien moeten alle afspraken, die in het verleden met VTM werden gemaakt, van kracht blijven. Dat wil zeggen dat wij, zowel krachtens de oude als de nieuwe versie van het kabeldecreet, enkel één erkenning als landelijk commercieel station mogen toekennen. Daarom zeg ik tot de EG-Commissie dat zij in alle richtingen moet fluiten en niet enkel de Vlaamse Gemeenschap op haar

Europese plichten dient te wijzen, maar dat het Europees Verdrag even logisch en met dezelfde intensiteit en krachtadigheid in alle lidstaten moet worden toegepast.

Welnu, wij passen ons aan die Europese logica aan. Indien ik zou vaststellen dat deze logica enkel opgaat voor de Vlaamse Gemeenschap en men zich daar in andere lidstaten weinig of niets van aantrekt, dan acht ik mij door de Commissie op dat punt niet meer gebonden.

RTL 4 of een buitenlands commercieel station zou in die gedachten-gang toelating kunnen krijgen bij ons op de kabel te komen, uiteraard op voorwaarde dat dit station zich aan onze regels inzake reclamevoering onderwerpt. Het spreekt van zelf dat wanneer wij als Vlaamse Gemeenschap conform de Europese richtlijn optreden, die richtlijn door iedereen dient te worden gerespecteerd, en niet enkel door VTM.

VTM heeft zich nodeloos ongerust gemaakt wanneer het beweert dat het volstaat vanuit het buitenland uit te zenden en zo alle voorschriften aan zijn laars te lappen. Dat is niet juist. Volgens de Europese logica moeten de voorschriften overal worden toegepast. Hoewel de Vlaamse kabel gastvrij is zal deze niet langer open staan voor omroepen die vanuit het buitenland uitzenden met het oog op het omzeilen van de voorschriften.

Eenzelfde bemerking geldt voor de culturele producties. Alle door ons voor de Nederlandstalige producties aan onze eigen commerciële zender opgelegde normen en voorwaarden moeten mutatis mutandis ook door buitenlandse commerciële zender worden gerespecteerd. Dus RTL 4 moet ook in zijn huidige vorm in de Vlaamse Gemeenschap uitzenden. Het gaat niet de zaken voor te stellen alsof RTL 4 zijn programma kan ont-dubbelen. Het kan vanuit Luxemburg Nederland niet bestrijken met een Nederlandstalig aanbod noch Vlaanderen met specifieke Vlaamse programma's. Hetzelfde is waar voor de reclamevoering.

De heer P. Chevalier : Hoe zal u dat verbieden ?

Minister P. Dewael : Mijnheer Chevalier, dat is een goede vraag. Ik herinner eraan dat ik onlangs nog samen met mijn Franstalige collega, de heer Féaux, op het kabinet van Minister Tobback werd ontboden. Zoals u weet — of u weet het niet — heeft de Minister van Binnenlandse zaken de bevoegdheid over biculturele materies inzake de kabeldistributie in Brussel. TF1 zou de uitzending van specifieke reclameblokken gericht op de Franse Gemeenschap en Brussel organiseren. Toen betoogde dezelfde RTL TV1 als commerciële zender van de Franse Gemeenschap dat dit niet kon en dat reclamewervingen het uitzenden van specifieke reclameblokken gericht op het Franstalige landsgedeelte en Brussel het omzeilen van de huidige reglementering ter zake betekende. Minister Tobback heeft, na het eensluidende advies van de heer Féaux en mezelf, de twee Gemeenschapsministers van Cultuur de kabeldistributeur het verbod opgelegd om de reclameblokken in die vorm door te geven. Hetzelfde geldt voor RTL. Hier moet dezelfde logica worden gevolgd : men kan niet in het éne geval, zus en zo in het ander geval, als het beter uitkomt, zo zeggen. Een buitenlands commercieel station komt bijgevolg op de Vlaamse kabel in dezelfde vorm, met dezelfde programmatie, dezelfde produkties, dezelfde reclamevoering. Dan omzeilt men de regels. Men zou crazy moeten zijn om nog een station in Vilvoorde te beginnen of verder uit te baten. Dan gaat men toch gewoon de grens over en zendt vanuit het buitenland uit in Vlaanderen zonder rekening te houden met alle verplichtingen. Buitenlandse commerciële stations moeten zich dus niet ontdubbelen of ontkoppelen in een tweede, derde, of vierde Vlaams commercieel station. Dat lijkt mij de logica zelf. *(Ontkennend gebaar van de heer P. Chevalier)* Mijnheer Chevalier, zie ik u neen knikken ? Beantwoordt dat niet aan uw logica ?

De heer P. Chevalier : Mijnheer de Minister, ik vraag mij af hoe u zult verbieden dat RTL Vlaamse programma's maakt en uitzendt aangezien dat niet in overeenstemming is met onze wetgeving. Ik meen dat u het niet meer begrijpt ofwel wenst u

de werkelijkheid rooskleuriger voor te stellen dan ze is.

Twee zaken zijn duidelijk. RTL 4 kan wel een Vlaams signaal doorzenden. Dat past perfect in het huidige voorstel van de Europese Commissie.

Maakt u zich vooral geen zorgen. Waar het voor VTM om gaat, zijn de centen. Volgens uw uitspraken valt het monopolie op de reclame voor VTM weg. Welnu, dat is wat de commerciële zender interesseert : het monopolie te hebben over de handelspubliciteit. Dat is de kern van het probleem.

Minister P. Dewael : Mijnheer Chevalier ik herhaal het nogmaals : VTM behoudt binnen de Vlaamse Gemeenschap het monopolie voor reclamewerving en reclamevoering. RTL 4 wil het aanbod dat het vandaag in Nederland brengt eveneens in Vlaanderen verdelen. Een Europese logica verplicht ons dit niet te verbieden. Mocht RTL 4 of een andere buitenlandse commerciële zender aparte programma's voor ons land maken met aparte reclamevoering, dan zou ik neen zeggen, want dan zou volgens een zelfde Europese logica niet meer overal met dezelfde maatstaven worden geoordeeld.

RTL4 voldoet op het ogenblik perfect aan de verplichtingen opgelegd aan Nederlandstalige culturele produkties. Op het ogenblik is er dus niets aan de hand, wij zouden wel niet meer akkoord gaan zoals al gezegd mocht RTL 4 zich voornemen massaal Vlamingen aan te werven en een soort van doublure van VTM te brengen.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, realiseert u zich wel wat er gebeurt ? RTL 4 heeft zich op Nederland gericht met eigen programma's, met een eigen wijze van reclamevoering en Nederland heeft dat moeten toelaten. Denkt u na dat wij in Vlaanderen programma's die op ons gericht zullen worden, zullen kunnen afwenden ? Dat zullen wij toch niet kunnen.

Minister P. Dewael : Mijnheer De Beul, de vraag van RTL 4 is om via een aantal kabeldistributeurs op onze

kabel programma's uit te zenden die zij al in Nederland brengen.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, wij moeten een onderscheid maken tussen wat RTL 4 thans vraagt en wat het potentieel kan. Ik neem aan dat hun vraag niet gecamoufleerd is en dat zij in een eerste fase van plan zijn programma's die zij in Nederland verdelen met de daaraan verbonden reclame, op onze kabel te brengen. Het is duidelijk dat inzake reclame RTL 4 moet voldoen aan de Europese richtlijnen en dat het verschil dus niet erg groot kan zijn. Eens de penetratie van RTL op onze markt voldoende is en zijn programma's succes blijken te hebben, kunnen zij een ontdubbeling voor Vlaanderen en Nederland overwegen en dat zult u niet kunnen beletten. Vandaar dat ik daarstraks gevraagd heb een gesprek te organiseren met alle betrokkenen om het terrein af te bakenen en overeenkomsten te sluiten op het vlak van de reclame, van de programmatie enzovoort. Wellicht is RTL daar zelfs voor te vinden.

Minister P. Dewael : Mijnheer De Beul, in uw analyse gaat u altijd veel te veel uit van een momentopname. U denkt dat u alle partners in beeld hebt.

De heer A. De Beul : Ik denk steeds een aantal jaren vooruit.

Minister P. Dewael : Neen, want als u over Astoria spreekt dan denkt u nu.

De heer A. De Beul : Was dat nu maar waar geweest !

De heer P. Dewael : Dan was dat wellicht reeds achterhaald. De waarheid gebiedt ook dit te zeggen.

De heer A. De Beul : Dan zou men tegenover dat fenomeen sterk staan.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Beul, indien u vandaag denkt met BRT, VTM, RTL 4, en al de bestaande lokale en regionale zenders, rond de tafel te kunnen gaan zitten om de grote pax media te bezegelen, dan antwoord ik u daarop dat wanneer morgen TFI vanuit Frankrijk op de kabel tot een ontkoppeling of een ontdubbeling van zijn programmatie overgaat en een aantal Vlaamse presentatoren aanneemt, heel uw kaar-

Dewael

tenhuisje in mekaar zal storten. Inderdaad, op dat ogenblik zou om het even welk buitenlands commercieel station van diezelfde logica kunnen gebruikmaken. Het is niet door RTL 4 hier binnen te halen en bij een grote overeenkomst te betrekken dat het gevaar zal zijn geweken. De uitzendingen moeten hun huidige vorm blijven aannemen. Dat geldt voor RTL 4, maar evenzeer voor TFI, dat een anderstalig buitenlands commercieel net is dat, steeds volgens diezelfde logica, ook tot een ontubbeling of een ontkoppeling kan overgaan.

Het Europees Verdrag en de richtlijn van de Commissie werden volgens mij, uitgaande van de bekommernis voor de culturele identiteit, perfect gerespecteerd, indien 'wij onze houding als dusdanig zouden bepalen.

De heer A. De Beul : Wij verschillen slechts van mening wat de mogelijkheden betreft.

De Voorzitter : Collega's, indien het debat niet is uitgeput stel ik voor het in Commissie verder te zetten.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik meen dat wij nu niet meer moeten repliceren.

Aan de Voorzitter van de Commissie voor de Media en aan de Minister van Cultuur zou ik willen vragen hierover nog een gesprek te voeren in de bevoegde Commissie, vooralleer de Executieve haar antwoord formuleert. Misschien kan dit naar aanleiding van de bespreking van het nieuwe ontwerp van kabeldecreet. Het gaat toch niet op dat antwoorden tot stand komen via interkabinettenwerkgroepen en zo meer. Volgens mij is het zeer belangrijk dat alle fracties dit debat kunnen voeren in de Commissie voor de Media vooralleer het antwoord naar de Europese Commissie wordt verstuurd. Ik weet niet of wij ter zake tot een censencus zullen komen, maar ik ben van oordeel dat die materie zo belangrijk is dat wij, als wetgever, daarover nog eens diepgaand van gedachten moeten kunnen wisselen.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : De Executieve is bezig met het formuleren van een antwoord ten aanzien van de Europese Commissie. Het staat de Voorzitter van de Commissie voor de Media uiteraard vrij deze problematiek opnieuw te bespreken. Ik kan er mij niet toe verbinden dat de Executieve zich aan de uitspraak van de Commissie voor de Media zal

pen vooraleer haar antwoord te formuleren. Wel ben ik van mening dat het nuttig zou zijn over deze problematiek in de Commissie nogmaals van gedachten te wisselen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN.

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag opnieuw bijeen om 14.15 uur.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 13.30 uur.*